

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης 51/2023

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

(ΤΜΗΜΑ Δ')

Συνεδρίαση της 11^{ης} Απριλίου 2023

Σύνθεση:

Πρόεδρος : Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Ελένη Πασαμιχάλη, Παναγιώτης Παππάς, Στέργιος Κίκας, Δημήτριος Κατωπόδης, Αναστασία Ζαφειριάδου, Νικόλαος Μουκαζής, Θεόδωρος Ράπτης, Φωτεινή Δεδούση, Διονύσιος Κολοβός και Σταυρούλα Μπανάκου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια : Σοφία Διαμαντοπούλου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το με αρ. πρωτ. ΓΔΟΔΥ/ΔΔΥ/1063/9.11.2021 έγγραφο του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης (Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών, Διεύθυνσης Ανθρωπίνου Δυναμικού και Οργάνωσης), το οποίο υπογράφεται από τον Υπουργό Επικρατείας. Το εν λόγω έγγραφο ερώτημα επανυποβλήθηκε με τα συμπληρωματικά στοιχεία που εστάλησαν από την Η.Δι.Κ.Α. Α. Ε., με το με αριθμό πρωτ. 35737 ΕΞ 2022/ΥΨηΔ 1.9.2022 έγγραφο του άνω Υπουργείου (Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών, Διεύθυνσης Ανθρωπίνου Δυναμικού και Οργάνωσης, Τμήματος Οργάνωσης και Διοικητικών Διαδικασιών), το οποίο υπογράφεται από τον αυτόν, ως άνω, Υπουργό.

Ερώτημα: Ερωτάται, αν για την καταβολή αποζημίωσης σε αποχωρούντες λόγω συνταξιοδότησης υπαλλήλους του τέως Κ.Η.Υ.Κ.Υ., μεταφερθέντες ήδη στην «Η.Δι.Κ.Α.

Α.Ε.», τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις του α.ν.173/1967 (Α'189) και του ν.δ/τος 618/1970 (Α' 171), σε συνδυασμό με την παρ.13 του άρθρου 21 του ν.3144/2003 (Α' 111), που θέτουν το όριο των 15.000 € στην αποζημίωση που καταβάλλεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2112/1920, όπως ισχύει για τους συνταξιοδοτούμενους, ή αν, αντιθέτως, εφαρμόζεται η διάταξη της παρ.6 του άρθρου όγδοου του ν.3607/2007 (Α'245), που θεσπίζει εξαίρεση από τις διατάξεις του άρθρου 2 του α.ν.173/1967, οπότε στην περίπτωση αυτή, και λαμβανομένου υπόψη ότι η «Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.» καταβάλλει στο προσωπικό της που αποχώρησε από 1.3.2020 αποζημιώσεις κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του α.ν.173/1967, όπως ισχύει, αν η «Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.» οφείλει να καταβάλει συμπληρωματικά ποσά, πέραν των καταβληθεισών αποζημιώσεων με όριο το ποσό των 15.000 ευρώ, σε όσους εργαζομένους της, προερχόμενους από το Κ.Η.Υ.Κ.Υ., αποχώρησαν μετά την 1.3.2020 και έχει ήδη παρέλθει εξάμηνο από την αποχώρησή τους.

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ΄) γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό-Διαδικαστικό Ιστορικό

Από το έγγραφο του ερωτήματος, από το έγγραφο με το οποίο το ερώτημα επανυποβλήθηκε και από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα ακόλουθα:

1. Η Ανώνυμη Εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με την επωνυμία «Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης» (Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.) προήλθε από τη μετατροπή του ιδρυθέντος με το ν.δ. 390/1969 (Α' 283) ν.π.ι.δ. με την επωνυμία «Κέντρο Ηλεκτρονικού Υπολογιστή Κοινωνικών Υπηρεσιών» (Κ.Η.Υ.Κ.Υ.) (άρθρο πρώτο του ν.3607/2007). Η εν λόγω Εταιρεία λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος κατά τις διατάξεις του ιδιωτικού δικαίου, σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, υπάγεται στις διατάξεις του ν.3607/2007 και του ν.3429/2005 περί ΔΕΚΟ, εξαιρουμένων αυτών του άρθρου 14, τελεί υπό την εποπτεία και τον έλεγχο του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης, το δε σύνολο του μετοχικού της κεφαλαίου ανήκει στο Ελληνικό Δημόσιο, που για την άσκηση των δικαιωμάτων του εκπροσωπείται από τον Υπουργό Οικονομικών. Η Εταιρεία αυτή έχει εξ ορισμού ως αντικείμενο την εκπλήρωση παροχής δημόσιας υπηρεσίας και εξυπηρετεί κοινωφελείς σκοπούς. Ειδικότερα, το αντικείμενο της δραστηριότητας και ο σκοπός της είναι η εκτέλεση εργασιών, η υποστήριξη και η εν γένει

παροχή υπηρεσιών και συμβουλών στον τομέα της πληροφορικής και των επικοινωνιών στους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, στους λοιπούς (κρατικούς) φορείς υγείας, πρόνοιας και κοινωνικής πολιτικής, στα υπουργεία Εργασίας και Υγείας και σε εποπτευόμενους από αυτά φορείς, καθώς και σε φορείς της Φορολογικής και Δημόσιας Διοίκησης, όπως και η εν γένει εξυπηρέτηση των πολιτών, μέσω της παροχής σύγχρονων ηλεκτρονικών υπηρεσιών, πληροφοριών επικοινωνίας και συναλλαγής με τους ανωτέρω φορείς έναντι αμοιβής ή και επιχορήγησης από αυτούς. Η Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. υπάγεται στις διατάξεις του Κεφαλαίου Β΄ του ν.4354/2015 και αποτελεί φορέα της Γενικής Κυβέρνησης (2166/Β1-105/21.2.2020 έγγραφο της ΕΛΣΤΑΤ), η δε Διοίκησή της διορίζεται από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης (εφεξής ΥΨΗΔ).

2. Για το προσωπικό του Κ.Η.Υ.Κ.Υ., στο άρθρο όγδοο του ν.3607/2007 (μεταβατικές διατάξεις) στην παρ.1 προβλέφθηκε, ότι από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, τούτο μεταφέρεται αυτοδικαίως με την ισχύουσα οργανωτική του διάρθρωση στην Εταιρεία (Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.). Στο αυτό άρθρο όγδοο περιλαμβάνονται και λοιπές διατάξεις για τη ρύθμιση ζητημάτων που προέκυψαν από την μετατροπή του Κ.Η.Υ.Κ.Υ. σε Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε, μεταξύ δε τούτων, και η διάταξη της παρ.6 του εν λόγω άρθρου, για καταβολή αποζημίωσης στους απολυόμενους ή αποχωρούντες υπαλλήλους του Κ.Η.Υ.Κ.Υ. που εντάχθηκαν στην Εταιρεία.

3. Τέσσερις (4) εργαζόμενοι, οι οποίοι είχαν προσληφθεί στις 9.3.1988, 1.10.1980, 2.4.1987 και 9.1.1992 από το τότε Κ.Η.Υ.Κ.Υ. και αποχώρησαν από την Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. λόγω συνταξιοδότησης την 4.6.2020, 24.7.2020, 30.9.2020 και 30.11.2020 αντίστοιχα, έλαβαν αποζημίωση 15.000€ έκαστος με βάση το προβλεπόμενο όριο του α.ν.173/1967, αντί των μεγαλύτερων ποσών των 15.924,40€, 18.825,02€, 22.147,10€ και 18.758,40€, αντίστοιχα, που θα εδικοιούτο έκαστος χωρίς την εφαρμογή του ορίου. Οι άνω αποχωρήσαντες, λόγω της προς αυτούς καταβολής της μειωμένης αποζημίωσης, υπέβαλαν ερώτημα προς την Εταιρεία σχετικά με το ύψος της αποζημίωσης που δικαιούνται και της τυχόν συμπλήρωσης αυτής κατόπιν μη εφαρμογής του ορίου δυνάμει της παρ.6 του άρθρου ογδόου του ν.3607/2007. Κατόπιν τούτων υπεβλήθη το εξεταζόμενο ερώτημα, υπό τον τίτλο «Ερώτημα ΗΔΙΚΑ Α.Ε προς το ΝΣΚ» και με περιεχόμενο που αφορά αποκλειστικά στην Εταιρεία αυτήν. Το ερώτημα συνοδεύεται από

γνωμοδότηση ιδιώτη δικηγόρου, την έκδοση της οποίας προκάλεσε το Σωματείο Προσωπικού της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε..

4. Επειδή το ερώτημα ως εκ του τίτλου και του περιεχομένου του εφέρετο να αφορά αποκλειστικά στην Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε., μετά την αρχική υποβολή του απεστάλησαν από το Γραφείο του ΝΣΚ στο ΥΨΗΔ έγγραφα (αρχικό: με αρ. πρωτ. 234-1216/23.12.2021 και υπομνηστικό με αρ. πρωτ. 234-152/8.2.2022) προς την ερωτώσα υπηρεσία του ΥΨΗΔ, με τα οποία ζητήθηκαν διευκρινίσεις, συμπληρωματικές απόψεις και στοιχεία, καθώς και τα απαιτούμενα για τη διευκρίνιση και τη συμπλήρωση του ερωτήματος έγγραφα, προς την κατεύθυνση της διερεύνησης και διευκρίνισης διαφόρων ζητημάτων, και προεχόντως, ζητημάτων σχετικά με τη νομότυπη και προσήκουσα, σύμφωνα με τις διατάξεις περί ΝΣΚ, υποβολή του ερωτήματος, καθώς και την ενεργοποίηση της αρμοδιότητας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους για την έκδοση γνωμοδότησης στην προκείμενη περίπτωση. Τα έγγραφα αυτά διαβιβάστηκαν από την ερωτώσα υπηρεσία στην Η.ΔΙ.Κ.Α. με το υπ' αριθ. πρωτ. 6687/23.2.2022 έγγραφο, η δε Η.ΔΙ.Κ.Α. συνέταξε το από 1.7.2022 ενημερωτικό σημείωμα, το οποίο διαβιβάσθηκε στο Γραφείο του ΝΣΚ με το προμνημονευθέν έγγραφο επανυποβολής του ερωτήματος. Στο υπηρεσιακό αυτό σημείωμα επισυνάπτονται οι αποφάσεις αποδοχής των παραιτήσεων των τεσσάρων υπαλλήλων που μνημονεύονται στο ερώτημα και οι επιστολές τους που αφορούν το ποσό της αποζημίωσής τους. Αναφέρεται, επίσης, ότι δεν έχει υπάρξει οποιαδήποτε απόφαση ανάκλησης ούτε ασκήθηκε από τους υπαλλήλους αυτούς οποιοδήποτε ένδικο βοήθημα σχετικά με το ποσό της αποζημίωσης που τους καταβλήθηκε, σε κάθε δε περίπτωση έχει παρέλθει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από εξάμηνο τόσο από την αποχώρησή τους όσο και από την καταβολή της αποζημίωσής τους.

5. Στη συνέχεια εκδόθηκε το υπ' αριθ. πρωτ. 13498/11.11.2022 έγγραφο της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε., στο οποίο, προς συμπλήρωση του πραγματικού, αναφέρεται ότι μετά από την ένταξη της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. στο Μητρώο Φορέων της Γενικής Κυβέρνησης τον Μάρτιο 2020, αποχώρησαν λόγω συνταξιοδότησης τέσσερα (4) άτομα για τα οποία και υπεβλήθη το εξεταζόμενο ερώτημα, στη συνέχεια δε, το 2021 αποχώρησε λόγω συνταξιοδότησης ένα (1) άτομο, το 2022 πρόκειται να αποχωρήσουν δώδεκα (12) άτομα, το 2023 θα αποχωρήσουν κατ' εκτίμηση έντεκα (11) άτομα, το 2024 έξι (6), το 2025 (8), το 2026 (10), κ.ο.κ. Αναφέρεται, επίσης, στο έγγραφο αυτό ότι τα ποσά της αποζημίωσης των

υπαλλήλων, που θα αποχωρήσουν λόγω συνταξιοδότησης, δεν θα βαρύνουν περαιτέρω τον τακτικό προϋπολογισμό, δεδομένου ότι τα έσοδα της ΗΔΙΚΑ ΑΕ, προέρχονται και από τις ετήσιες συμβάσεις με τους εξυπηρετούμενους φορείς, καθώς και ότι το ερώτημα που υποβλήθηκε από τον εποπτεύοντα Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης είναι λυσιτελής, αφού το συμφέρον για την έκδοση της γνωμοδότησης του ΝΣΚ παραμένει άμεσο και ενεστώς, δεδομένου ότι η Διοίκηση της ΗΔΙΚΑ οφείλει να γνωρίζει, κατά την έκδοση της σχετικής διοικητικής πράξης, αν υφίσταται ή όχι πλαφόν όσον αφορά στην καταβλητέα αποζημίωση των προς συνταξιοδότηση ανωτέρω υπαλλήλων.

6. Ακολούθησε συζήτηση του ερωτήματος στο Δ΄ Τμήμα του ΝΣΚ (συνεδρίαση 15.11.2022), κατά την οποία το Τμήμα, λαμβάνοντας υπόψη και ότι το ερώτημα αφορά νομικό πρόσωπο του οποίου η νομική υποστήριξη δεν ανήκει στο ΝΣΚ, αποφάσισε, ομόφωνα, το μεν να ζητηθούν συγκεκριμένες διευκρινίσεις σχετικά με το περιεχόμενο του υπ' αριθ. πρωτ.13498/11.11.2022 εγγράφου από την Η.Δι.Κ.Α. Α.Ε., αλλά και από την αποδέκτρια του εγγράφου ερωτώσα υπηρεσία, το δε να ζητηθούν απόψεις επί του υποβληθέντος ερωτήματος από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους.

Προς τούτο εστάλησαν: i) Το με αρ. πρωτ. 234-1576/16.11.2022 έγγραφο προς την ερωτώσα υπηρεσία και την Η.Δι.Κ.Α. Α.Ε. (Δ/νση Διοικητικών Υπηρεσιών). Με το έγγραφο αυτό, το οποίο κοινοποιήθηκε και στο Γραφείο Υπουργού, ζητήθηκαν διευκρινίσεις. ii) Το με αρ. πρωτ. 234-1578/101778/16.11.2022 έγγραφο προς το Υπουργείο Οικονομικών - Γενική Γραμματεία Δημοσιονομικής Πολιτικής - Γενικό Λογιστήριο του Κράτους - Γενική Δ/νση Εισοδηματικής Πολιτικής & Προϋπολογισμού - Δνση Εισοδηματικής Πολιτικής - Τμήμα Γ΄, με το οποίο ζητήθηκαν οι απόψεις της Υπηρεσίας αυτής επί του υποβληθέντος ερωτήματος.

7. Σε απάντηση των ανωτέρω εγγράφων ελήφθησαν τα κάτωθι έγγραφα: i) Από την Η.Δι.Κ.Α. Α.Ε. το με αρ. πρωτ.13962/23.11.2022. Με το έγγραφο αυτό, το οποίο κοινοποιήθηκε στην ερωτώσα υπηρεσία και στο Γραφείο Υπουργού, διευκρινίζονται από την Εταιρεία τα εξής: α) Ότι το 13498/11.11.2022 έγγραφό της αναφέρεται σε υπαλλήλους ενταχθέντες από το Κ.Η.Υ.Κ.Υ. στην Η.Δι.Κ.Α. Α.Ε., που αποχώρησαν ή θα αποχωρήσουν τα επόμενα έτη λόγω συνταξιοδότησης, στους οποίους αναφέρεται η παρ. 6 του άρθρου ογδόου του ν.3607/2007. β) Ότι το ύψος της αποζημίωσης που κατεβλήθη στον υπάλληλο που αποχώρησε λόγω συνταξιοδότησης το 2020 ήταν 13.775,81€ και γ)

ότι πριν από την ένταξη της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. στο Μητρώο Φορέων Γενικής Κυβέρνησης και συγκεκριμένα τον Φεβρουάριο του 2020, αποχώρησαν από αυτήν λόγω συνταξιοδότησης επτά (7) υπάλληλοι, οι οποίοι ήταν ενταχθέντες από το ΚΗΥΚΥ και έλαβαν ποσά αποζημίωσης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ν.3607/2007, δηλ. χωρίς την εφαρμογή του ορίου του α.ν.173/1967. ii) Από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους (Γενική Δ/ση Δημοσιονομικής Πολιτικής & Προϋπολογισμού, Δνση Εισοδηματικής Πολιτικής-Τμήμα Γ') το με αρ. πρωτ. 2 181659/ΔΕΠ/18.1.2023. Στο έγγραφο αυτό αναφέρεται, ότι για τις αποζημιώσεις του προσωπικού των ανωνύμων εταιρειών έχουν εφαρμογή οι γενικότερες διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας (ν.2212/1920, όπως τροποποιήθηκε και αντικαταστάθηκε με το άρθρο πρώτο της υποπαραγράφου ΙΑ.12. του ν.4093/2012) και οι διατάξεις του ν.4093/2012, άρθρο πρώτο, Υποπαραγράφος ΙΑ.5 παρ. 5 και 6, οι οποίες ορίζουν ότι: «5. Στα πρόσωπα που δεν έχουν καταβάλει ασφαλιστικές εισφορές για τη χορήγηση εφάπαξ παροχής ή οποιασδήποτε άλλης αποζημίωσης καταβάλλεται η αποζημίωση, λόγω αποχώρησης από την υπηρεσία για οποιονδήποτε λόγο, του ν.3198/1955 (Α'98) σε συνδυασμό με το ν.2112/1920 (Α'67) όπως ισχύουν. Το ποσό της καταβαλλόμενης αποζημίωσης είναι ανάλογο με το χρόνο υπηρεσίας που έχει πραγματοποιηθεί εκτός της ασφάλισης σε φορέα-τομέα πρόνοιας προς το συνολικό χρόνο υπηρεσίας τους. Σε καμία περίπτωση η εν λόγω αποζημίωση δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό των 15.000,00 ευρώ. 6. Κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη που ορίζει διαφορετικά τα θέματα των προηγούμενων περιπτώσεων καταργείται.». Εν συνεχεία, η ανωτέρω Υπηρεσία του ΓΛΚ θεωρεί ότι οι προαναφερόμενες διατάξεις καταλαμβάνουν και την περίπτωση των μεταφερθέντων υπαλλήλων του τέως Κ.Η.Υ.Κ.Υ. και ήδη Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε., καθώς και ότι θα πρέπει να ερωτηθούν οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας (Γενική Δ/ση Εργασίας και Ένταξης στην Απασχόληση, Δ/ση Όρων Εργασίας), τόσο για την εφαρμογή των διατάξεων του ν.4093/2012 στο ΙΔΑΧ προσωπικό της ως άνω Α.Ε. όσο και για το ύψος του ποσού της καταβαλλόμενης αποζημίωσης.

8. Μετά τη λήψη του ανωτέρω εγγράφου, εστάλη το με αρ. πρωτ. 234-110/101778/25.1.2023 έγγραφο προς το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων-Γενική Γραμματεία Εργασιακών Σχέσεων-Γενική Δ/ση Εργασιακών Σχέσεων Υγείας και Ασφάλειας και Ένταξης στην Εργασία-Δ/ση Ατομικών Ρυθμίσεων, και ζητήθηκαν οι απόψεις της Υπηρεσίας αυτής επί του υπό εξέταση ερωτήματος. Από το

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ελήφθησαν τα εξής απαντητικά έγγραφα: i) Το με αρ. πρωτ. 14896/10.2.2023 της Γενικής Δ/σης Εργασιακών Σχέσεων, Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία και Ένταξης στην Εργασία, Δ/ση Ατομικών Ρυθμίσεων, Τμήμα Ατομικής Σύμβασης Εργασίας, στο οποίο η Υπηρεσία αυτή, κατά το μέρος των αρμοδιοτήτων της, και αναφορικά με τις περιπτώσεις που εφαρμόζονται οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας, αναφέρεται (γενικά) στο τι ισχύει σχετικά με τη λήψη μειωμένης αποζημίωσης εκ μέρους του μισθωτού, λόγω συμπλήρωσης των προϋποθέσεων πλήρους σύνταξης γήρατος. Η εν λόγω Υπηρεσία αναφέρεται, μεταξύ άλλων, και στις διατάξεις των περιπτώσεων 2 και 3 της Υποπαραγράφου ΙΑ.12 της παραγράφου ΙΑ. του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012, παραθέτοντας και τους εκεί πίνακες αποζημιώσεων, μνεία δε γίνεται και στην εξαίρεση από το σύστημα υπολογισμού αποζημίωσης της ανωτέρω περ. 3. Όσον δε αφορά τις διατάξεις της παρ.2 του άρθρου 2 του α.ν.173/1967 και της παρ.1 του άρθρου 1 του ν.δ/τος 618/1970, γίνεται αναφορά στο σκοπό τους και στη σχετική με αυτές νομολογία και αναφέρεται ότι η υπαγωγή ή μη ενός φορέα στο πεδίο εφαρμογής του α.ν.173/67 εκφεύγει των αρμοδιοτήτων της υπηρεσίας αυτής, καθώς εμπίπτει στις αρμοδιότητες του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, ως εποπτεύουσας αρχής, και του Υπουργείου Εσωτερικών, τέλος δε στο έγγραφο αυτό επισημαίνεται ότι τα ανωτέρω ισχύουν με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων που ρυθμίζουν θέματα συνταξιοδότησης εργαζομένων σε φορείς του δημοσίου. ii) Το με αρ. πρωτ. 30530/22.3.2023 της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων-Γενική Δ/ση Κοινωνικής Ασφάλισης-Δ/ση Πρόσθετης και Επαγγελματικής Ασφάλισης-Τμήμα Εφάπαξ Παροχών, στο οποίο αναφέρεται ότι στην αρμοδιότητα της Υπηρεσίας αυτής εμπίπτουν θέματα της εφάπαξ παροχής που παρέχεται από τους εποπτευόμενους φορείς πρόνοιας του Υπουργείου, στους οποίους οι εργαζόμενοι ασφαρίζονται και καταβάλλουν εισφορές κατά την διάρκεια του εργασιακού τους βίου, ότι η καταβολή αποζημίωσης μετά την αποχώρηση από την εργασία δεν περιλαμβάνεται σε αυτά, δεδομένου ότι η αποζημίωση δεν αποτελεί ασφαλιστική παροχή, γιατί δεν συνδέεται με την ύπαρξη ασφαλιστικής σχέσης, ούτε με την επέλευση ασφαλιστικού κινδύνου ή με προϋποθέσεις που να προσιδιάζουν σε ασφαλιστική παροχή, ότι η διάταξη της περίπτωσης 5 της υποπαραγράφου ΙΑ.5 του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012 είχε σκοπό να διασφαλίσει ότι τα πρόσωπα που αποχωρούν από την εργασία για οποιοδήποτε λόγο, δεν θα

απωλέσουν την αποζημίωση που ήδη δικαιούνταν, λόγω της μετέπειτα υπαγωγής τους σε ασφαλιστικό φορέα πρόνοιας, ότι, επομένως, η εν λόγω διάταξη δεν καθιέρωσε νέα παροχή σε πρόσωπα που δεν δικαιούνται αποζημίωση, ότι το πεδίο εφαρμογής της τεκμαίρεται εμμέσως από την περιγραφή του τρόπου υπολογισμού, από τον οποίο σαφώς προκύπτει ότι θα πρέπει να υπάρχει χρονικό διάστημα ασφάλισης για πρόνοια και χρονικό διάστημα μη ασφάλισης για πρόνοια, και ότι οι εν λόγω διατάξεις προσδιορίζουν τον υπολογισμό της αποζημίωσης για το δεύτερο χρονικό διάστημα, δηλαδή το διάστημα εκτός ασφάλισης για πρόνοια, ως αναλογία του συνολικού χρόνου ασφάλισης και μη ασφάλισης. Ανακεφαλαιώνοντας, στο έγγραφο αυτό αναφέρεται ότι με την εν λόγω διάταξη δεν θεσμοθετείται νέα αποζημίωση, ότι για τα πρόσωπα που ήδη δικαιούνται αποζημίωσης πριν την ασφάλισή τους σε φορέα πρόνοιας, ο υπολογισμός της πραγματοποιείται για τον χρόνο εκτός ασφάλισης προς το σύνολο του χρόνου υπηρεσίας, εφαρμοζόμενου και του ανώτατου ορίου των 15.000 €, και ότι υπάλληλοι που δεν έχουν ενταχθεί ποτέ σε φορέα πρόνοιας για την καταβολή εφάπαξ παροχής δεν καταλαμβάνονται από την εν λόγω διάταξη ως προς την αναλογία του ποσού της αποζημίωσης. Τέλος, στο ίδιο έγγραφο αναφέρεται ότι αφού διευκρινίστηκε ότι οι εργαζόμενοι στην ΗΔΙΚΑ ΑΕ ασφαλιζονται με τις κοινές διατάξεις ιδιωτικού δικαίου στο ΙΚΑ-ΕΤΑΜ και δεν καταβάλλονται εισφορές για εφάπαξ παροχή σε ταμείο πρόνοιας και λαμβάνοντας υπόψη ότι τα εν λόγω πρόσωπα δεν υπάγονται σε φορέα πρόνοιας για την καταβολή εφάπαξ παροχής, η ανωτέρω ρύθμιση του ν.4093/2012 δεν καταλαμβάνει τους υπαλλήλους της ΗΔΙΚΑ ΑΕ και δεν τίθεται θέμα εφαρμογής της κατά τον υπολογισμό της αποζημίωσης που θα πραγματοποιηθεί από την υπηρεσία τους.

Νομοθετικό πλαίσιο της υπόθεσης

9. Στο ν.4831/2021 «Οργανισμός του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και κατάσταση των λειτουργών και των υπαλλήλων του και άλλες διατάξεις» (Α'170), όπως αυτός ισχύει σήμερα, ορίζονται τα εξής: Στο άρθρο 2 ότι: *«Αντικείμενο του παρόντος αποτελεί ο καθορισμός των αρμοδιοτήτων, της διάρθρωσης και του τρόπου λειτουργίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, κατά την παροχή νομικής υποστήριξης στο Δημόσιο και σε Ανεξάρτητες Αρχές, Ν.Π.Δ.Δ. και ΑΕΙ, ...»*. Στο άρθρο 3 ότι: *«Το ΝΣΚ αποτελεί ενιαία ανώτατη Αρχή του Κράτους, υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Οικονομικών Αποστολή του, σύμφωνα με το άρθρο 100Α του Συντάγματος, είναι ιδίως, η δικαστική*

υποστήριξη και εκπροσώπηση του Δημοσίου, η αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου ή ο συμβιβασμός σε διαφορές με αυτό. ...». Στο άρθρο 4 παρ.1 εδ.β' και παρ. 2, ότι: «1. Στην αρμοδιότητα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ανήκει η νομική υποστήριξη του Κράτους και ιδίως: α) ..., β) η έκδοση γνωμοδοτήσεων σε ερωτήματα της Διοίκησης, γ) η αναγνώριση απαιτήσεων κατά του Δημοσίου ... 2. Στην αρμοδιότητα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ανήκει επίσης η νομική υποστήριξη των Ανεξάρτητων Αρχών και Ν.Π.Δ.Δ., όπως αυτό προβλέπεται στον παρόντα ή σε ειδικές διατάξεις.». Στο άρθρο 7 ότι: «1. Τα Τμήματα γνωμοδοτούν: α) ..., β) σε ερωτήματα ..., της Διοίκησης, ..., καθώς και σε ερωτήματα Υπουργού για θέματα άσκησης ελέγχου και εποπτείας ή γενικότερης σημασίας στα εποπτευόμενα νομικά πρόσωπα, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 8, ...». Στο άρθρο 8 ότι: «1. Το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, με τα αρμόδια όργανά του, γνωμοδοτεί σύμφωνα με τις περ. α' και β' της παρ. 4 των άρθρων 7, 8, 9, 20 και την περ. δ' της παρ. 4 του άρθρου 21, σε ερωτήματα: α) ..., β) της Διοίκησης, που υπογράφονται από Υπουργό, ..., γ) ..., δ) ..., και ε) των νομικών προσώπων των οποίων η νομική υποστήριξη δεν ανήκει στο ΝΣΚ, εφόσον τα ερωτήματα αυτά υποβάλλονται από τον εποπτεύοντα Υπουργό και αφορούν σε θέματα άσκησης ελέγχου και εποπτείας του στο νομικό πρόσωπο ή είναι γενικότερης σημασίας. 2. Τα ερωτήματα πρέπει να διαλαμβάνουν πλήρη εξιστόρηση των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης και σαφή προσδιορισμό των προβληματισμών της Υπηρεσίας, για την έννοια και το περιεχόμενο συγκεκριμένων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, των οποίων ζητείται η ερμηνεία από το ΝΣΚ, προκειμένου η Διοίκηση να τις εφαρμόσει στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της. Τα ερωτήματα συνοδεύονται από τα σχετικά με το ερώτημα, έγγραφα στοιχεία. Ερωτήματα μισθολογικού περιεχομένου, καθώς και ερωτήματα που αφορούν στην υπηρεσιακή κατάσταση του προσωπικού του Δημοσίου, συνοδεύονται υποχρεωτικά από τις απόψεις της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών και του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και από τις απόψεις του Υπουργείου Εσωτερικών, αντίστοιχα. 3. Εφόσον τα ερωτήματα που υποβάλλονται δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της παρ. 2, καλείται η αρμόδια Υπηρεσία να συμπληρώσει τα ελλείποντα στοιχεία. Η γνωμοδότηση εκδίδεται το αργότερο σε διάστημα τριών (3) μηνών από την προσήκουσα υποβολή ή τη συμπλήρωση του ερωτήματος, ...».

10. Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης συνεστήθη με το άρθρο 1 του π.δ/τος 81/2019 (Α'119). Κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 1 παρ. 2 και 3 του ως άνω π.δ/τος: «2. Στην εποπτεία του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης μεταφέρονται επίσης, ως σύνολο αρμοδιοτήτων, θέσεων και προσωπικού, οι παρακάτω φορείς και νομικά πρόσωπα: ... 2.2. Από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Κοινωνικής Ασφάλισης Α.Ε. η οποία συστάθηκε με τη διάταξη του άρθρου πρώτου του ν. 3607/2007 (Α' 245). ... 3. Όπου στην κείμενη νομοθεσία αναφέρονται οι Υπουργοί σε θέματα των μεταφερομένων υπηρεσιών, φορέων, νομικών προσώπων και αρμοδιοτήτων, νοείται εφεξής ο Υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης.». Η Διοίκηση του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, καθώς και η εποπτεία των φορέων που υπάγονται σε αυτό, ανατέθηκε στον Υπουργό Επικρατείας Κυριάκο Πιερρακάκη με τη με αριθμό Υ6/9.7.2019 απόφαση του Πρωθυπουργού (Β'2902), στα άρθρα 1 και 2 της οποίας προβλέπονται τα εξής: « Άρθρο 1: Στον Υπουργό Επικρατείας Πιερρακάκη Κυριάκο του Στέφανου ανατίθεται η αρμοδιότητα του σχεδιασμού και της υλοποίησης της κυβερνητικής πολιτικής για τον ψηφιακό μετασχηματισμό της χώρας, ..., η διοίκηση του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης, καθώς και η εποπτεία των φορέων που υπάγονται σε αυτό. Άρθρο 2: Στις κατά το άρθρο 1 αρμοδιότητες περιλαμβάνονται: α) οι κοινοβουλευτικές αρμοδιότητες και η νομοθετική πρωτοβουλία, β) η πρόταση για την έκδοση ατομικών και κανονιστικών διαταγμάτων, γ) η έκδοση πράξεων ατομικού και κανονιστικού χαρακτήρα, δ) η πρόταση για την έκδοση διαταγμάτων και η έκδοση πράξεων από κοινού με άλλους Υπουργούς, Αναπληρωτές Υπουργούς και Υφυπουργούς, ε) η υποβολή ερωτημάτων προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, όπως επίσης η αποδοχή σχετικών γνωμοδοτήσεων και πρακτικών, στ) ...».

Περαιτέρω, στο π.δ 40/2020 (Α'85) «Οργανισμός του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης», μεταξύ άλλων, ορίζονται και τα εξής: Στο άρθρο 1 παρ.1, ορίζεται η αποστολή του ΥΨηΔ, στη δε παράγραφο 2 του αυτού άρθρου 1 αναφέρονται οι δράσεις, οι πρωτοβουλίες και οι ενέργειες για την υποστήριξη και την υλοποίηση της αποστολής αυτής. Στο άρθρο 2, το οποίο αφορά στη διάρθρωση των υπηρεσιών του ΥΨηΔ, ορίζεται ότι: «1. Το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης έχει την ακόλουθη διάρθρωση: (α) ... (β) ... (γ) Υπηρεσίες υπαγόμενες στον Υπηρεσιακό Γραμματέα του Υπουργείου, ήτοι: (αα) ..., (ββ) Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών (γγ) ... (δ) ... (ε) ... (στ) ...

2. Στο Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης λειτουργούν επίσης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις: (α) Γραφείο Νομικού Συμβούλου και (β) Υπηρεσία Επιτρόπου Ελεγκτικού Συνεδρίου.». Το άρθρο 9 του, ως άνω, π.δ/τος αναφέρεται στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Διοικητικών Υπηρεσιών του ΥΨηΔ, η οποία έχει ως στρατηγικό στόχο την απρόσκοπτη και εύρυθμη λειτουργία του Υπουργείου ως προς τις οριζόντιες υποστηρικτικές λειτουργίες του. Στην παρ.2 του άρθρου 9 προβλέπονται οι Διευθύνσεις στις οποίες διαρθρώνεται η εν λόγω Γενική Διεύθυνση, μεταξύ δε αυτών, και η Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού και Οργάνωσης [άρθρο 9 παρ.2 (δ)], περί των επιχειρησιακών στόχων της οποίας, της διάρθρωσής της σε Τμήματα και της αρμοδιότητας τούτων προβλέπει το άρθρο 13 του π.δ/τος 40/2020. Μεταξύ των Τμημάτων της Διεύθυνσης αυτής είναι και το Τμήμα Οργάνωσης και Διοικητικών Διαδικασιών [άρθρο 13 παρ.2 (γ)], το οποίο έχει τις αρμοδιότητες της παραγράφου 5 του ως άνω άρθρου 13, μεταξύ δε τούτων και : «(α) ..., (β) ..., ... και (ιστ) τη διεκπεραίωση κάθε θέματος αρμοδιότητας του Υπουργού, που αφορά στους εποπτευόμενους φορείς σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.».

11. Στο ν.3607/2007 (Α΄ 245) «Σύσταση και Καταστατικό της «Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης Κοινωνικής Ασφάλισης Α.Ε.» (Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.) και λοιπές ασφαλιστικές και οργανωτικές διατάξεις», όπως ισχύει σήμερα¹, ορίζονται τα εξής:

«ΜΕΡΟΣ Α΄ Άρθρο πρώτο. (Σύσταση-Μορφή). 1. Το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την επωνυμία «Κέντρο Ηλεκτρονικού Υπολογιστού Κοινωνικών Υπηρεσιών» (Κ.Η.Υ.Κ.Υ.), που ιδρύθηκε με το ν.δ.390/1969 (ΦΕΚ 283/Α΄), μετατρέπεται σε ανώνυμη εταιρεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με την επωνυμία «ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ Ανώνυμη Εταιρεία» και το διακριτικό τίτλο «Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.». 2. Η «ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ Ανώνυμη Εταιρεία» (στο εξής «Εταιρεία») λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος κατά τις διατάξεις του ιδιωτικού δικαίου, σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, διέπεται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου και των κατ' εξουσιοδότηση

¹ Με το άρθρο 56 του ν.4623/2019 (Α΄134) «Ρυθμίσεις του Υπουργείου Εσωτερικών, διατάξεις για την ψηφιακή διακυβέρνηση, συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις και άλλα επείγοντα ζητήματα», τροποποιήθηκαν διατάξεις του ν.3607/2007 για την Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. Με την παρ. 19 του άρθρου 56 ορίστηκε ότι: «19. Όπου στα άρθρα 8, 20, 21, 23, 24 και 25 του Καταστατικού της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε., όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο πέμπτο του ν. 3607/2007, αναφέρεται ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Απασχόλησης, νοείται εφεξής ο Υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης».

αυτού διοικητικών πράξεων και υπάγεται στις διατάξεις του ν. 3429/2005 (ΦΕΚ 314/Α') εξαιρουμένων των διατάξεων του άρθρου 14. 3. Η εποπτεία και ο έλεγχος της εταιρίας ασκείται από τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης. 4. Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, η Εταιρεία αναλαμβάνει τα νέα έργα Πληροφορικής και Επικοινωνιών των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, καθώς και τις επεκτάσεις τους. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Ψηφιακής Διακυβέρνησης και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων υπάγονται στη διοικητική και τεχνική εποπτεία και τον έλεγχο της Εταιρείας λειτουργούντα, καθώς και υπό υλοποίηση έργα Πληροφορικής και Επικοινωνιών των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης. Επίσης αναλαμβάνει, ως δικαιούχος, την υλοποίηση πράξεων του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ). 5. Για τα ρυθμιζόμενα στον παρόντα νόμο θέματα, που αφορούν στην ίδρυση και λειτουργία της Εταιρείας, εφαρμόζονται συμπληρωματικά και εφόσον δεν αντίκεινται στις διατάξεις του νόμου αυτού και του ν.3429/2005, οι διατάξεις του κ.ν.2190/1920 και της λοιπής νομοθεσίας περί ανωνύμων εταιρειών, όπως ισχύουν κάθε φορά.». Το άρθρο δεύτερο ρυθμίζει τα ζητήματα μεταβιβάσεως στην Εταιρεία των πάσης φύσεως περιουσιακών στοιχείων, δικαιωμάτων και υποχρεώσεων προς τρίτους του Κ.Η.Υ.Κ.Υ. και συνέχισης από την Εταιρεία των εκκρεμών δικών με διάδικο το Κ.Η.Υ.Κ.Υ. ή και το Ι.Κ.Α.- Ε.Τ.Α.Μ. Το άρθρο τρίτο ορίζει ότι: «1. Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας αναλαμβάνεται εξ ολοκλήρου από το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο για την άσκηση των μετοχικών του δικαιωμάτων εκπροσωπείται από τον Υπουργό Οικονομικών. Οι μετοχές της Εταιρείας είναι προσωπικές και αμεταβίβαστες. 2. Σε περίπτωση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, το νέο κεφάλαιο αναλαμβάνεται από τον μοναδικό μέτοχο. Οι όροι και οι προϋποθέσεις καθορίζονται με κοινή υπουργική απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Ψηφιακής Διακυβέρνησης» και το άρθρο τέταρτο ότι: «Η Εταιρεία απολαμβάνει όλων των διοικητικών, οικονομικών και δικαστικών ατελειών, καθώς και όλων των δικονομικών προνομίων του Δημοσίου». Ακολούθως, το άρθρο πέμπτο του ως άνω νόμου περιλαμβάνει το Καταστατικό της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.. Ειδικότερα, στο ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ του εν λόγω Καταστατικού, στο άρθρο 1 αναφέρεται η σύσταση και η επωνυμία της εταιρείας και στο

άρθρο 2 η έδρα της. Το άρθρο 3 ορίζει το σκοπό της Εταιρείας². Περαιτέρω, το άρθρο 5 αναφέρεται στους πόρους και τα έσοδα της Εταιρείας: «1. Έσοδα της Εταιρείας είναι: α) έσοδα από αμοιβές υπηρεσιών ή από επιχορηγήσεις για υπηρεσίες που παρέχει στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, στο Υπουργείο Υγείας, στους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης και στους λοιπούς φορέας υγείας και πρόνοιας ή και σε άλλους φορείς του Δημοσίου, καθώς και σε οιασδήποτε νομικής μορφής αλλοδαπού Δημοσίου, β) έσοδα από αμοιβές για έργα τα οποία έχει αναλάβει το Κ.Η.Υ.Κ.Υ. μέχρι την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος νόμου, καθώς και έσοδα από τυχόν επεκτάσεις ή

² «1. Σκοπός της Εταιρείας, η οποία λειτουργεί χάριν του δημοσίου συμφέροντος, είναι: α) Η υποστήριξη του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και του Υπουργείου Υγείας σε θέματα Συστημάτων Πληροφορικής, σε όλους τους τομείς αρμοδιοτήτων τους, καθώς και η μελέτη, ανάπτυξη, λειτουργία, εκμετάλλευση, διοίκηση, διαχείριση και συντήρηση Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών, εξοπλισμού, λογισμικού και υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση όλων των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης και των λοιπών φορέων υγείας, πρόνοιας και κοινωνικής πολιτικής, β) η ηλεκτρονική εξυπηρέτηση των πολιτών στις συναλλαγές τους με τους παραπάνω φορείς (Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση), γ) η συνεργασία και διασύνδεση με αντίστοιχους φορείς της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δ) η διασφάλιση και η υποστήριξη της διαλειτουργικότητας των Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης που υπάγονται στην εποπτεία του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και λοιπών φορέων που δραστηριοποιούνται σε θέματα ασφάλισης, υγείας, πρόνοιας και κοινωνικής πολιτικής, ε) η ενοποίηση και διαχείριση του συνόλου της πληροφορίας στο χώρο της Κοινωνικής Ασφάλισης στην Ελλάδα, στ) η παροχή συμβουλών προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης για τα ως άνω θέματα, ζ) η παροχή προς κάθε υπηρεσία του Κράτους και της Ευρωπαϊκής Ένωσης στατιστικών και άλλου τύπου πληροφοριών και αξιολογήσεων για την Κοινωνική Ασφάλιση στην Ελλάδα, η) η μελέτη, ανάπτυξη, λειτουργία, εκμετάλλευση, διαχείριση και συντήρηση Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών για την εξυπηρέτηση φορέων του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, θ) η εποπτεία και ο έλεγχος των λειτουργούντων, καθώς και των υπό υλοποίηση έργων Πληροφορικής και Επικοινωνιών των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, ι) Η συλλογή και διαβίβαση στοιχείων, στις υπηρεσίες ελέγχου των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, που αφορούν την έναρξη εργασίας ή επαγγέλματος, καθώς και τις αντίστοιχες σχετικές μεταβολές που δηλώνονται σε όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες, κ) Η συλλογή, επεξεργασία, διασταύρωση και διαβίβαση στοιχείων της Φορολογικής Διοίκησης αποκλειστικώς για την υποστήριξη και λειτουργία των εφαρμογών, που έχουν αναπτυχθεί και αναπτύσσονται στο πλαίσιο της κοινωνικής ασφάλισης, της υγείας, της πρόνοιας και της κοινωνικής πολιτικής, μέσω της διενέργειας σχετικών ελέγχων και διασταυρώσεων 2. Για την επίτευξη των σκοπών της η Εταιρεία: α) αναπτύσσει έναντι αμοιβής άλλως με επιχορήγηση Συστήματα Πληροφορικής και Επικοινωνιών και παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, στο Υπουργείο Υγείας, στους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης και στους λοιπούς φορέας υγείας και πρόνοιας, β) διενεργεί, για το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, το Υπουργείο Υγείας, τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης και τους λοιπούς φορείς υγείας και πρόνοιας ή σε συνεργασία με αυτούς, τους διαγωνισμούς για τη μελέτη, ανάπτυξη, λειτουργία, εκμετάλλευση, διαχείριση και συντήρηση Συστημάτων Πληροφορικής και Επικοινωνιών σύμφωνα με τα παραπάνω, γ) αναθέτει σε τρίτους έργα για τη λειτουργία και υποστήριξη των δραστηριοτήτων της, δ) συμμετέχει σε ερευνητικά προγράμματα, συνεργάζεται με πανεπιστημιακά ιδρύματα και κέντρα καινοτομίας, διοργανώνει ή/και συμμετέχει σε συνέδρια και σεμινάρια, ε) συμμετέχει στην υλοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων των οποίων δύναται να καθίσταται τελικός δικαιούχος, στ) Συνδέεται μέσω δικτύου σε πραγματικό χρόνο με τα Πληροφοριακά Συστήματα των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης, της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων, της Γενικής Γραμματείας Πρόνοιας, των υπηρεσιών των Υπουργείων Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Υγείας και Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, καθώς και των φορέων, που υπάγονται στα ως άνω Υπουργεία. Συνδέεται μέσω δικτύου σε πραγματικό χρόνο με τα Πληροφοριακά Συστήματα της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων για την υποστήριξη των αναπτυσσόμενων εφαρμογών, σύμφωνα με την περίπτωση κ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ...».

τροποποιήσεις των έργων αυτών, γ) έσοδα από τη συμμετοχή της στην υλοποίηση έργων που συγχρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση, δ) δωρεές, κληρονομίες και κληροδοσίες προς την Εταιρεία, ε) έσοδα από τη διαχείριση των διαθεσίμων της, στ) έσοδα από την εκμίσθωση, εκμετάλλευση και εν γένει διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων της, ζ) έσοδα από κάθε άλλη νόμιμη αιτία, η) έσοδα από επιχορήγηση για τη λειτουργία της από το Υπουργείο Ψηφιακής Διακυβέρνησης. 2. Για τη χρηματοδότηση του έργου και γενικά των σκοπών της, η Εταιρεία δύναται να συνάπτει δάνεια ..., τηρουμένων των διατάξεων της παραγράφου 3 του άρθρου 10 του ν. 3429/2005. 3. Η Εταιρεία συνάπτει σύμβαση με το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, το Υπουργείο Υγείας, τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης και με το Μετοχικό Ταμείο Πολιτικών Υπαλλήλων (Μ.Τ.Π.Υ.), τον ΕΟΠΥΥ και τα νοσοκομεία, καθώς και με φορείς που υπάγονται στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και στο Υπουργείο Υγείας για τις παρεχόμενες προς αυτούς υπηρεσίες, με απευθείας ανάθεση, χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού. ...».

Στο ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ του Καταστατικού, στο άρθρο 6 «Μετοχικό Κεφάλαιο – Μετοχές» ορίζεται ότι: «1. Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ορίζεται στο ποσό των τριών εκατομμυρίων (3.000.000) ευρώ και διαιρείται σε εξήντα χιλιάδες (60.000) ονομαστικές, αμεταβίβαστες μετοχές, ονομαστικής αξίας πενήντα (50) ευρώ η καθεμία. Το μετοχικό κεφάλαιο αναλαμβάνεται εξ ολοκλήρου από το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο για την άσκηση των μετοχικών του δικαιωμάτων εκπροσωπείται από τον Υπουργό Οικονομικών. 2. ...3. Σε περίπτωση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, το νέο κεφάλαιο αναλαμβάνεται από τον μοναδικό μέτοχο».

Στο ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ του Καταστατικού, το άρθρο 7 αναφέρεται στα όργανα της Εταιρείας, ήτοι τη Γενική Συνέλευση, τα Όργανα Διοίκησης -Διοικητικό Συμβούλιο, Διευθύνοντα Σύμβουλο- και τους Ελεγκτές. Το άρθρο 8 αναφέρεται στις αρμοδιότητες της γενικής συνέλευσης και ορίζει στην παρ.1 ότι: «1. Οι σύμφωνα με τη νομοθεσία περί ανωνύμων εταιρειών αρμοδιότητες της Γενικής Συνέλευσης ασκούνται από τον Υπουργό Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας (και ήδη Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης, κατά την παρ. 19 του άρθρου 56 του ν.4623/2029), ο οποίος την εκπροσωπεί και υπογράφει τις σχετικές αποφάσεις». Η Γενική Συνέλευση των μετόχων αποφασίζει για κάθε υπόθεση που αφορά την Εταιρεία.». Στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου ορίζονται τα

ειδικότερα θέματα, για τα οποία αποφασίζει η γενική συνέλευση, τηρώντας τις διατάξεις του ν. 3429/2005 και του κ.ν. 2190/1920, μεταξύ των οποίων και ότι αυτή αποφασίζει και για « *ια) κάθε άλλο ζήτημα που φέρεται στη Γενική Συνέλευση από το Διοικητικό Συμβούλιο ή από τους μετόχους*». Τά άρθρα 9 και 10 αναφέρονται στη σύγκληση - πρακτικά της γενικής συνέλευσης και στην απαλλαγή μελών του διοικητικού συμβουλίου.

Το ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ (Άρθρα 11 έως 18) αφορά στα ειδικότερα θέματα των οργάνων διοίκησης της Εταιρείας. Ειδικότερα, στο άρθρο 11 ρυθμίζονται θέματα που αφορούν στην σύνθεση, θητεία κ.λπ. του 7μελούς Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, ο Πρόεδρος, ο Διευθύνων Σύμβουλος και τα μέλη του οποίου ορίζονται και παύονται αζημίως για το Δημόσιο και την Εταιρεία με απόφαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης (παρ. 1 και 2). Στο άρθρο 13 ορίζονται οι αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας, το οποίο συνιστά το ανώτατο όργανο διοίκησης της, που διαμορφώνει τη στρατηγική για την ανάπτυξη της, εποπτεύει, ελέγχει και διαχειρίζεται την περιουσία της και αποφασίζει για όλα τα θέματα που αφορούν στην εταιρεία, μέσα στα πλαίσια του εταιρικού σκοπού, εκτός από εκείνα, τα οποία υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα άλλων οργάνων, ενώ στο άρθρο 14 ορίζεται ότι: «*1. Η Εταιρεία εκπροσωπείται από το Διοικητικό Συμβούλιο, με την επιφύλαξη των διατάξεων της επόμενης παραγράφου. 2. Δικαστικώς η Εταιρεία εκπροσωπείται από τον Διευθύνοντα Σύμβουλο ή από εκτελεστικό μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου στον οποίο έχει ανατεθεί η αρμοδιότητα με σχετική πράξη. ...*». Τέλος, το άρθρο 18 αναφέρεται στον Διευθύνοντα Σύμβουλο και στις αρμοδιότητες αυτού. Ειδικότερα, κατά την παρ.2 του άρθρου 18: «*Ο Διευθύνων Σύμβουλος είναι όργανο διοίκησης της Εταιρείας, προϊστάται του προσωπικού και όλων των υπηρεσιών της Εταιρείας, διευθύνει το έργο τους, παίρνει τις αναγκαίες αποφάσεις μέσα στο πλαίσιο των διατάξεων που διέπουν τη λειτουργία της Εταιρείας, των εγκεκριμένων σχεδίων δράσης της και του παρόντος Καταστατικού και έχει τις παρακάτω ειδικότερες αρμοδιότητες και όσες άλλες του αναθέτει εκάστοτε το Δ.Σ. ή προβλέπονται από κείμενες διατάξεις: α)...β)...γ) Αποφασίζει για τα θέματα προσωπικού της εταιρείας, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του Κανονισμού Εσωτερικής Οργάνωσης και Λειτουργίας της Εταιρείας, των συμβατικών υποχρεώσεων. δ) ... ε) ... στ) Εισάγει και εισηγείται προς το Διοικητικό Συμβούλιο όλα τα θέματα της αρμοδιότητας του Δ.Σ. Επίσης, δικαιούται να εισάγει και να εισηγείται στο Δ.Σ.*

προς έγκριση και κάθε άλλο, κατά την κρίση του ζήτημα, ακόμη και αν υπάγεται στη δική του αρμοδιότητα... η) Μεριμνά και αποφασίζει για την εξόφληση κάθε είδους οφειλών της Εταιρείας, της μισθοδοσίας και γενικά κάθε δαπάνης της Εταιρείας...». Το ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ (άρθρα 24-25) αναφέρεται στο στρατηγικό επιχειρησιακό σχέδιο που καταρτίζει η Εταιρεία. Περαιτέρω, το άρθρο έκτο του ως άνω ν.3607/2007 αναφέρεται σε θέματα προσωπικού (πρόσληψη, καταγγελία, συναρμοδιότητα Υπουργών για τη ρύθμιση των σχετικών ζητημάτων) και το άρθρο έβδομο στον Κανονισμό Εσωτερικής Οργάνωσης και Λειτουργίας της Εταιρείας, ο οποίος καταρτίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας (παρ.1) και στον Κανονισμό Προμηθειών αυτής, ο οποίος καταρτίζεται ύστερα από πρόταση του Διοικητικού Συμβουλίου με κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Ψηφιακής Διακυβέρνησης (παρ.3). Τέλος, με το άρθρο όγδοο του ν.3607/2007 θεσπίστηκαν μεταβατικές διατάξεις, για τη ρύθμιση ζητημάτων που προέκυψαν από την μετατροπή του Κ.Η.Υ.Κ.Υ. σε Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.. Ειδικότερα, στην παρ. 1 του άρθρου αυτού ορίζεται ότι: «Το προσωπικό του Κ.Η.Υ.Κ.Υ., από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, μεταφέρεται αυτοδικαίως με την ισχύουσα οργανωτική του διάρθρωση στην Εταιρεία. ... » και στην παρ.6 ότι: «Στους απολυόμενους ή αποχωρούντες υπαλλήλους του Κ.Η.Υ.Κ.Υ. που εντάχθηκαν στην Εταιρεία ή μεταφέρονται σε άλλη υπηρεσία σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου ή μεταφέρθηκαν με το άρθρο 30 του ν.3232/2004 (ΦΕΚ 48/Α'), λόγω συμπλήρωσης των προϋποθέσεων για χορήγηση σύνταξης, καταβάλλεται αποζημίωση κατά τις διατάξεις του ισχύοντος νόμου 2112/1920, όπως ισχύει σήμερα για τους συνταξιοδοτούμενους. Οι διατάξεις του άρθρου 2 του α.ν. 173/1967 (ΦΕΚ 189/Α'), όπως αυτές ισχύουν σήμερα, δεν έχουν εφαρμογή σε αυτή την περίπτωση. Το κόστος της ως άνω αποζημίωσης βαρύνει αναλογικά την Εταιρεία και το φορέα από τον οποίο απολύεται ή αποχωρεί ο υπάλληλος, ανάλογα με την προϋπηρεσία του. Η προϋπηρεσία στο Κ.Η.Υ.Κ.Υ. προσμετράται εξ ολοκλήρου στην Εταιρεία για κάθε συνέπεια.».

12. Εξάλλου, στον α.ν.173/1967 «Περί τροποποίησης και συμπληρώσεως του α.ν. 99/1967, περί ελέγχου ομαδικών απολύσεων κ.λπ.» (Α'189) στο άρθρο 2 παρ. 2 ορίζεται ότι: «2.Εις ας περιπτώσεις εργοδότης τυγχάνει το Δημόσιον ή Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου ή Τράπεζαι ή Επιχειρήσεις και Οργανισμοί κοινής ωφελείας (ΔΕΗ, ΟΤΕ, Εταιρείαι Υδάτων κ.λπ.) ή Επιχειρήσεις επιχορηγούμεναι υπό του Κράτους, η υπό του ν.2112 ως

ούτος ετροποποιήθη και συνεπληρώθη μεταγενεστέρως, οφειλομένη αποζημίωσις δεν δύναται να υπερβαίνει εις πάσαν περίπτωσιν το ποσόν των 240.000 δραχμών, καταργουμένης πάσης αντιθέτου ειδικής διατάξεως νόμου ή συμβάσεως οιασδήποτε μορφής ή τυχόν υπάρχοντος εθίμου». Το ανώτατο αυτό όριο αποζημιώσεως αυξήθηκε διαδοχικά και με το άρθρο 21 παρ. 13 του ν.3144/2003 (Α' 111) προσδιορίσθηκε στο ποσό των δέκα πέντε χιλιάδων (15.000) ευρώ.

Ακολούθως, στο άρθρο 1 παρ. 1 του ν.δ/τος 618/1970 «Περί εφαρμογής των διατάξεων του α.ν. 173/1967 επί των αποζημιώσεων των χορηγουμένων υπό του Δημοσίου, ΝΠΔΔ κλπ.» (Α' 171) ορίζεται ότι: "Τα υπό των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 2 και του άρθρου 3 του α.ν.173/1967 ... τιθέμενα ανώτατα όρια αποζημιώσεως ισχύουν διά πάσαν περίπτωσιν οφειλομένης, δυνάμει γενικής ή ειδικής διατάξεως νόμου ή κανονισμού ή συμβάσεως, αποζημιώσεως εις τους αποχωρούντας, απομακρυνομένους ή απολυομένους υπαλλήλους και εργάτας του Δημοσίου, των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοικήσεως, Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου, Τραπεζών, Επιχειρήσεων Κοινής Ωφελείας ή Επιχειρήσεων επιχορηγουμένων υπό του Κράτους, εφ' οιαδήποτε σχέσει εργασίας μετ' αυτών συνδεομένων, καταργουμένης πάσης αντιθέτου γενικής ή ειδικής διατάξεως νόμου, κανονισμού, συμβάσεως οιασδήποτε μορφής και εθίμου».

Ερμηνεία και Εφαρμογή διατάξεων

Αναφορικά με τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, λαμβανομένου υπόψη του καθόλου νομικού πλαισίου, στο οποίο εντάσσονται, και του σκοπού που εξυπηρετούν, και από την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος, κατά τη συζήτηση ενώπιον αυτού διατυπώθηκαν μεταξύ των μελών του δύο (2) γνώμες:

13. Η γνώμη της **πλειοψηφίας**, την οποία υποστήριξαν οι Παναγιώτης Παππάς, Στέργιος Κίκας, Αναστασία Ζαφειριάδου, Νικόλαος Μουκαζής, Θεόδωρος Ράπτης και Φωτεινή Δεδούση, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους [ψήφοι έξι (6)], με την οποία συντάχθηκε και η εισηγήτρια, Σοφία Διαμαντοπούλου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ., δέχθηκε τα εξής:

Η αρμοδιότητα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους για την έκδοση γνωμοδοτήσεων επί υποβαλλομένων ερωτημάτων της Διοίκησης ενεργοποιείται σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στις προαναφερόμενες διατάξεις του ν.4831/2021, ο οποίος συνιστά το νομικό πλαίσιο

οργανώσεως και λειτουργίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους³. Κατά την έννοια αυτών των διατάξεων, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδοτεί, κατ' αρχήν, επί αρμοδίως και νομοτύπως υποβαλλομένων ερωτημάτων της Διοίκησης, ερωτήματα δε διοικουμένων ή άλλων ενδιαφερομένων, έστω και καθ' υποφοράν, δεν είναι επιτρεπτό να υποβάλλονται στο Ν.Σ.Κ. προς έκδοση γνωμοδοτήσεων. Περαιτέρω, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδοτεί επί αρμοδίως και νομοτύπως υποβαλλομένων ερωτημάτων για την έννοια και το περιεχόμενο συγκεκριμένων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, προκειμένου η Διοίκηση να τις εφαρμόσει στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της και όχι επί ερωτημάτων, τα οποία δεν αφορούν στην άσκηση των αρμοδιοτήτων των υπηρεσιών των Υπουργείων ή των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου ή των Ανεξάρτητων Διοικητικών Αρχών που η νομική τους υπηρεσία διεξάγεται από αυτό, αλλά απασχολούν νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, τα οποία έχουν διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια και η νομική υπηρεσία τους δεν διεξάγεται από το Ν.Σ.Κ. Συναφώς, η τυχόν εκ μέρους του αρμοδίου Υπουργού άσκηση γενικής εποπτείας επί αυτών των νομικών προσώπων και ανεξαρτήτων διοικητικών αρχών δεν αρκεί προς θεμελίωση αρμοδιότητας του Ν.Σ.Κ. για έκδοση γνωμοδοτήσεων επί ερωτημάτων τους. Ομοίως, δεν θεμελιώνεται αρμοδιότητα του Ν.Σ.Κ. επί ερωτημάτων για ζητήματα, για τα οποία δεν ιδρύεται σχέση διοικητικής εποπτείας, ούτε και αρμοδιότητα του εποπτεύοντος Υπουργού για την έκδοση πράξεων, με τις οποίες ασκούνται συγκεκριμένες επεμβάσεις στη διοίκηση και λειτουργία του νομικού προσώπου. Υπό αντίθετη ερμηνευτική εκδοχή, η ενασχόληση του Ν.Σ.Κ. με ερωτήματα τα οποία -έστω και αν υποβάλλονται από το εποπτεύον αυτό όργανο- απασχολούν αποκλειστικώς και μόνο το εποπτευόμενο νομικό πρόσωπο άγει, κατ' έμμεσο τρόπο, σε διεξαγωγή της νομικής υπηρεσίας του εποπτευομένου φορέα από το Ν.Σ.Κ., κατά παράβαση των προπαρατεθεισών διατάξεων του Οργανισμού του, στις οποίες καταγράφονται σαφώς οι αρμοδιότητες του Σώματος (ίδ. Γνμδ Ν.Σ.Κ. 106/2020, 115/2017, 198/2016, 118/2014, 117/2014, 252/2011, 167/2011,

³ Παρομοίου περιεχομένου διατάξεις με αυτές τις διατάξεις άρθρων 1, 2, και 3, του άρθρου 4 παρ. 1 εδ. β' και 2, του άρθρου 7 παρ. 1, του άρθρου 8 παρ.1, 2 και 3, του άρθρου 9 παρ. 6, και των άρθρων 20 και 22 του ν.4831/2021 απαντώνταν και στον προισχύσαντα ν.3086/2002 [Οργανισμός ΝΣΚ, Κατάσταση Λειτουργιών και Υπαλλήλων του (Α'324)], ο οποίος καταργήθηκε με το άρθρο 124 του, ως άνω, ν.4831/2021 (πρβλ. άρθρα 1, 2 παρ. 1 εδ. β, 6 παρ. 2 και 6, 7 παρ. 4, 17 παρ. 1 και 2 και 19 του προσχύσαντος, ν.3086/2002).

ΟλομΝΣΚ 424/2010 και ΑτΓνμδ Ν.Σ.Κ. 64/2021, 33/2017, 76/2015, οι οποίες έχουν εκδοθεί υπό την ισχύ του ν.3086/2002).

14. Εξ άλλου, η διεπόμενη από τις διατάξεις του ν.3607/2007, ως ισχύει σήμερα, και υπαγόμενη στις διατάξεις του ν.3429/2005 (Α΄314) (εξαιρουμένων των διατάξεων του άρθρου 14 αυτού), ως ισχύει σήμερα, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα ανώνυμη εταιρεία Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε., η οποία προέρχεται εκ μετατροπής του ν.π.ι.δ. με την επωνυμία «Κέντρο Ηλεκτρονικού Υπολογιστού Κοινωνικών Υπηρεσιών» (ΚΗΥΚΥ), είναι δημόσια εταιρεία που το κεφάλαιό της έχει αναληφθεί εξ ολοκλήρου από το Ελληνικό Δημόσιο⁴, το οποίο για την άσκηση των μετοχικών δικαιωμάτων του εκπροσωπείται από τον Υπουργό Οικονομικών. Στην Εταιρεία αυτή, κατά πρόβλεψη του νόμου (Άρθρο πρώτο παρ.3 ν.3607/2007) ο έλεγχος και η εποπτεία ασκούνται από τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης.

15. Περαιτέρω, ως «εποπτεία» καλείται ο έλεγχος, τον οποίο ασκεί η πολιτεία στους αυτοδιοικούμενους Δημόσιους Οργανισμούς και Νομικά Πρόσωπα. Ο έλεγχος αυτός επιτυγχάνεται με την ανάθεση αρμοδιοτήτων στα εκάστοτε καθοριζόμενα όργανα του Κράτους ή άλλων νομικών προσώπων, προκειμένου να επεμβαίνουν στη λειτουργία κυρίως των Ν.Π.Δ.Δ. ή και Ν.Π.Ι.Δ., με σκοπό την εξασφάλιση της συνοχής της εννόμου τάξεως, την εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής, την παρακολούθηση της πραγματοποίησης των ανατεθειμένων σε αυτά σκοπών, καθώς και την πρόληψη ή καταστολή καταστάσεων αντιθέτων προς το δημόσιο συμφέρον. Εφόσον η ανωτέρω επέμβαση ρυθμίζεται από ειδικούς κανόνες διοικητικής φύσεως καλείται «διοικητική» και πρέπει να προβλέπεται ειδικώς, καθόσον δεν τεκμαίρεται (όπως ο ιεραρχικός έλεγχος), οι δε σχετικές διατάξεις πρέπει να καθορίζουν τα μέσα της άσκησης και τα όριά της, δοθέντος ότι αποτελεί περιορισμό της δεδομένης αυτοτέλειας των νομικών προσώπων. Η εποπτεία ασκείται με διοικητικές πράξεις του εποπτεύοντος οργάνου και μπορεί να περιλαμβάνει επεμβάσεις σχετικές, είτε με τα όργανα, είτε με τις πράξεις των οργάνων του εποπτευόμενου δημοσίου νομικού προσώπου. Η εποπτεία επί των οργάνων είναι σχετική

⁴ Κατά τη διάκριση που ακολουθείται στη θεωρία (ιδ. σε Επ.Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, 15^η έκδοση σελ. 327 επ.) θα μπορούσε να λεχθεί ότι η Η.ΔΙ.Κ.Α έχει το χαρακτήρα δημοσίου νομικού προσώπου ειδικών σκοπών και ειδικότερα ότι συνιστά δημόσια εταιρεία με οργανική έννοια, η οποία αφ' ενός μεν διέπεται από το ιδιωτικό δίκαιο, αφ' ετέρου δε αποτελεί μονομετοχική εταιρεία με μόνο μέτοχο το Δημόσιο και υπόκειται στην εποπτεία του ΥΨηΔ.

με τα πρόσωπα που συγκροτούν τα όργανα αυτά και μπορεί να αφορά στον διορισμό, στην παύση τους, κ.λπ., ενώ η εποπτεία επί των πράξεων μπορεί να περιλαμβάνει την έγκριση ορισμένων πράξεων (προληπτική εποπτεία), τη δυνατότητα ακύρωσης ή αναστολής εκτέλεσης ορισμένων πράξεων (κατασταλτική εποπτεία), τη διενέργεια ορισμένων πράξεων που επιβάλλονται, σε περίπτωση άρνησης των οργάνων του εποπτευομένου (υποκατάσταση). Τέλος, στο πλαίσιο της εποπτείας, δυνατόν να προβλέπεται υποχρέωση του εποπτευομένου νομικού προσώπου για ενημέρωση του εποπτεύοντος οργάνου σχετικά με την άσκηση της αρμοδιότητάς του, καθώς και αρμοδιότητα του εποπτεύοντος οργάνου να παρέχει γενικές οδηγίες και κατευθύνσεις προς το εποπτευόμενο δημόσιο νομικό πρόσωπο για τον τρόπο της άσκησης της αρμοδιότητάς του (ίδ. σε Επ. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη, 15^η έκδοση σελ. 231-232). Πέραν όμως της διοικητικής εποπτείας υπάρχει και η γενική εποπτεία όταν αυτή δεν εξειδικεύεται με ειδικούς κανόνες δικαίου, οπότε αυτή εξαντλείται, στην, υπό του αρμοδίου Υπουργού, παρακολούθηση της εν γένει δραστηριότητας του νομικού προσώπου. Έτσι, όταν κείμενα νόμων, σχετικά με την ίδρυση και τη λειτουργία ενός δημοσίου νομικού προσώπου, περιέχουν διάταξη ότι τούτο τελεί υπό την εποπτεία ενός Υπουργού, χωρίς όμως να καθορίζουν με ποιόν τρόπο ασκείται η εποπτεία αυτή, ούτε σχέση διοικητικής εποπτείας ιδρύουν, ούτε αρμοδιότητα του εποπτεύοντος Υπουργού για την έκδοση πράξεων, με τις οποίες ασκούνται συγκεκριμένες επεμβάσεις στη διοίκηση και λειτουργία του νομικού προσώπου, θεμελιώνουν.

16. Από τις διατάξεις του ν.3607/2007 που προπαρατέθηκαν προκύπτει, μεταξύ άλλων, εναργώς και η αρμοδιότητα του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης, όπως και η συναρμοδιότητά του, μαζί με άλλους Υπουργούς, για την έκδοση συγκεκριμένων πράξεων που αφορούν στην Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε.. Έτσι, ο Υπουργός Ψηφιακής Διακυβέρνησης είναι ο Υπουργός που ασκεί σύμφωνα με τη νομοθεσία περί ανωνύμων εταιρειών τις αρμοδιότητες της Γενικής Συνέλευσης, η οποία μπορεί να αποφασίσει και για κάθε θέμα που εισάγεται σε αυτήν από το Διοικητικό Συμβούλιο ή τους μετόχους, ο Υπουργός που διορίζει και παύει το Διοικητικό Συμβούλιο (Πρόεδρο, Διευθύνοντα Σύμβουλο, μέλη), στο οποίο μετέχουν και εκπρόσωποι του Υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης και το οποίο συνιστά το ανώτατο όργανο διοίκησης της Εταιρείας, ο Υπουργός που από κοινού με τον Υπουργό Ανάπτυξης κυρώνει τον Κανονισμό Προμηθειών της Εταιρείας και γενικώς,

προκύπτει από το ν.3607/2007, ότι όπου ο νομοθέτης θέλησε να εξειδικεύσει με ειδικούς κανόνες την επέμβαση του Υπουργού Ψηφιακής Διακυβέρνησης στην Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε., ως εποπτεία είτε επί των οργάνων της, είτε επί των πράξεών της, το έπραξε. Αξίζει να σημειωθεί, ότι στην αιτιολογική έκθεση του ν.4623/2019 για το άρθρο 56 [με το οποίο επήλθαν τροποποιήσεις διατάξεων του ν.3607/2007 για την Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. και το πρώτον εμφανίστηκε η εποπτεία του ΥΨηΔ (χρονικά ο νόμος αυτός ακολούθησε την ίδρυση του ΥΨηΔ και την ανάθεση αρμοδιοτήτων στον υπουργό Επικρατείας)] προβλέπεται ότι: *«με το συγκεκριμένο άρθρο θεσπίζονται επιμέρους τροποποιήσεις σε διατάξεις του ν.3607/2007, προκειμένου να διευκολυνθεί η εταιρεία στην υλοποίηση του στόχου της, ήτοι την παροχή ολοκληρωμένων λύσεων υψηλής ποιότητας στον τομέα της πληροφορικής και επικοινωνιών, οι οποίες θα υποστηρίζουν την ορθή, πλήρη και αποτελεσματική λειτουργία των φορέων της κοινωνικής ασφάλισης και παροχής υγείας σε βάθος χρόνου και την εξυπηρέτηση των πολιτών, μέσω της παροχής σύγχρονων ηλεκτρονικών υπηρεσιών και πληροφοριών. Η Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. εποπτεύεται εφεξής από τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης. Στο παρόν άρθρο προτείνονται τροποποιήσεις που αφορούν στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας, στη νέα δομή του Δ.Σ., ενώ προβλέπεται η έκδοση κοινών υπουργικών αποφάσεων για μια σειρά θεμάτων. Παράλληλα, προβλέπεται η δυνατότητα της εταιρίας να συνάπτει προγραμματικές συμφωνίες με τους φορείς στους οποίους παρέχει υπηρεσίες».*

17. Αναφορικά με την εποπτευομένη Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε, από τις προπαρατεθείσες διατάξεις προκύπτει ότι αυτή λειτουργεί χάριν του δημόσιου συμφέροντος και έχει εξ ορισμού ως αντικείμενο την εκπλήρωση παροχής δημόσιας υπηρεσίας σε Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης και της Κεντρικής Διοίκησης, που περιλαμβάνονται σε αυτήν, οι δε προσφερόμενες υπηρεσίες της εξυπηρετούν βασικές κοινωνικές ανάγκες των φορολογουμένων πολιτών (e-Ε.Φ.Κ.Α. παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών για το Ενιαίο Μητρώο Ασφαλισμένων και Συνταξιούχων, Έσοδα - Ασφάλιση μη μισθωτών, κ.λπ. προνοιακά επιδόματα ΟΠΕΚΑ, Ηλεκτρονική Συνταγογράφηση, πληροφορική υποστήριξη Εθνικού δικτύου Α' βάθμιας και Β' βάθμιας Φροντίδας Υγείας, Μητρώο covid-19, κ.ά.). Ειδικότερα, η Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε., με την εκτέλεση εργασιών, την υποστήριξη και την εν γένει παροχή υπηρεσιών και συμβουλών στον τομέα της πληροφορικής και των επικοινωνιών στους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης, στους λοιπούς (κρατικούς) φορείς υγείας, πρόνοιας

και κοινωνικής πολιτικής στα υπουργεία Εργασίας και Υγείας και σε εποπτευόμενους από αυτά φορείς, καθώς και σε φορείς της Φορολογικής και Δημόσιας Διοίκησης, όπως και με την εν γένει εξυπηρέτηση των πολιτών, μέσω της παροχής σύγχρονων ηλεκτρονικών υπηρεσιών, πληροφοριών επικοινωνίας και συναλλαγής, με τους ανωτέρω φορείς έναντι αμοιβής ή και επιχορήγησης από αυτούς (ίδ. Άρθρα 3 και 5 του άρθρου πέμπτου του ν.3607/2007) εξυπηρετεί κοινωφελείς σκοπούς, σε νευραλγικούς τομείς και αρρήκτως συνδεδεμένους με το κράτος. Από το περιεχόμενο εγγράφων του φακέλου (του ερωτήματος και του από 1.7.2022 ενημερωτικού σημειώματος της Δ/σης Διοικητικών Υπηρεσιών της Η.Δι.Κ.Α. Α.Ε., το οποίο ήταν συνημμένο στο έγγραφο της επανυποβολής του ερωτήματος), προκύπτει επίσης, ότι η Η.Δι.Κ.Α. Α.Ε συνιστά Δημόσια Επιχείρηση Κοινής Ωφέλειας, υπάγεται στις διατάξεις του Κεφαλαίου Β' του ν.4354/2015 και αποτελεί φορέα Γενικής Κυβέρνησης σύμφωνα με το αρ. πρωτ. 2166/Β1-105/21.2.2020 έγγραφο της ΕΛΣΤΑΤ.

18. Και ναι μεν η Η.Δι.Κ.Α. Α.Ε., ως εκ της φύσεώς της, του χαρακτήρα της, του σκοπού και της αποστολής της είναι εξέχουσας σημασίας δημόσια εταιρεία ειδικού σκοπού για το κοινωνικό σύνολο, με το αντικείμενό της να διευρύνεται συνεχώς, με τις παρεχόμενες από αυτήν υπηρεσίες να αποτελούν την εκ των ων ουκ άνευ προϋπόθεση για τη λειτουργικότητα και την υλοποίηση ενεργειών άλλων φορέων του Δημοσίου και να εξυπηρετούν και τον πολίτη, είτε άμεσα είτε έμμεσα, μέσω των υπηρεσιών που του παρέχουν οι φορείς, τους οποίους εξυπηρετεί η Η.Δι.Κ.Α. Α.Ε., καλύπτοντας βασικές ανάγκες του στους ευαίσθητους και εξέχουσας σημασίας τομείς της υγείας, της κοινωνικής ασφάλισης, της εργασίας (πρόσφατο παράδειγμα για την, ζωτικής σημασίας, πολυεπίπεδη συνεισφορά των υπηρεσιών της Η.Δι.Κ.Α. Α.Ε. στο κοινωνικό σύνολο αποτελεί η περίοδος της πανδημίας), παράλληλα, όμως αυτή δεν παύει να συνιστά ανώνυμη εταιρεία, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, η οποία λειτουργεί κατά τις διατάξεις του ιδιωτικού δικαίου, σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας και στην οποία εφαρμόζονται συμπληρωματικά και εφόσον δεν αντίκεινται στις διατάξεις των νόμων 3607/2007 και 3429/2005 και οι διατάξεις περί ανωνύμων εταιρειών, όπως αυτές ισχύουν κάθε φορά (ίδ. σε Άρθρο πρώτο παρ.5 του ν.3607/2007, πρβλ. ΣτΕ 518/2018 σκ.6, Γνμδ Ν.Σ.Κ. 214/2013).

19. Ως ανώνυμη εταιρεία του ιδιωτικού δικαίου η Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. έχει διοικητική και οικονομική αυτοτέλεια, και, ως ν.π.ι.δ., οργανώνεται, διοικείται, λειτουργεί και εν γένει πραγματώνει τους σκοπούς της με βάση τις διατάξεις του νόμου και του καταστατικού της, ο δε Κανονισμός Εσωτερικής Οργάνωσης και Λειτουργίας αυτής καθορίζει τα θέματα του προσωπικού της και της εν γένει υπηρεσιακής κατάστασης αυτού. Έχει δική της υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου και δικό της Κανονισμό προμηθειών (ιδ. Άρθρο έβδομο του ν. 3607/2007). Η εν λόγω εταιρεία έχει τα δικά της όργανα, με αποφασιστική ή γνωμοδοτική αρμοδιότητα (ιδ. ανωτ. σε Άρθρο πέμπτο, κεφάλαια ΤΡΙΤΟ και ΤΕΤΑΡΤΟ και Άρθρα 7επ. του ν.3607/2007), οι δε στόχοι της καθορίζονται από το Στρατηγικό και Επιχειρησιακό Σχέδιο, που καταρτίζει σύμφωνα με τους ορισμούς του νόμου. Από το διαθέσιμο, και στην ιστοσελίδα της Εταιρείας, Οργανόγραμμα προκύπτει η οργανωτική δομή της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. . Βασική οργανωτική δομή: Γενική Συνέλευση, Διοικητικό Συμβούλιο - Πρόεδρος, Διευθύνων Σύμβουλος, Διευθύνσεις (Υποδιευθύνσεις-Τμήματα) και Γραφεία. Μεταξύ δε των τελευταίων και Γραφείο Νομικών Συμβούλων, για το οποίο, στη δημοσιευμένη στο ΤΑΕ-ΕΠΕ περίληψη του Κανονισμού της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε., αναφέρεται ότι συγκροτείται από Προϊστάμενους και Νομικούς Συμβούλους, οι δε προσλήψεις τούτων γίνονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου κατόπιν εισήγησης του Διευθύνοντος Συμβούλου. Προβλέπεται επίσης, και ότι για εξειδικευμένα θέματα η Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. δύναται να συνάπτει συμβάσεις έργου-παροχής νομικών υπηρεσιών. Κατά τα ειδικότερα διαλαμβανόμενα στον Κανονισμό της Εταιρείας, η νομική υποστήριξη της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. εκ μέρους του Γραφείου Νομικών Συμβούλων συνιστά υποστηρικτική λειτουργία αυτής, υποστηρίζει το σύνολο των λειτουργιών της Εταιρείας και περιλαμβάνει εργασίες που στοχεύουν στην κάλυψη πάσης φύσεως νομικών ζητημάτων που αφορούν την Εταιρεία, όπως π.χ. Γνωμοδοτήσεις - Γνωματεύσεις, Σύνταξη & Έλεγχος Συμβάσεων, Παραστάσεις σε Δικαστήρια - Δίκες, Παρακολούθηση Νομοθεσίας, κ.λπ. (πρβλ. σελ. 35 του Κανονισμού), στο δε άρθρο 10 (σελ. 62-63 του Κανονισμού) αναπτύσσονται οι αρμοδιότητες του Γραφείου Νομικών Συμβούλων της Εταιρείας, το οποίο υλοποιεί τη λειτουργία της νομικής υποστήριξης της Εταιρείας και έχει αποστολή, την παροχή νομικής υποστήριξης προς την Εταιρεία για την προώθηση των στόχων και των συμφερόντων της. Μεταξύ δε των αρμοδιοτήτων, και εδώ ενδιαφέρουσα, και η αρμοδιότητα του εν λόγω Γραφείου να παρέχει νομικές εισηγήσεις, γνωμοδοτήσεις επί νομικών θεμάτων,

συμβουλές και νομικές υπηρεσίες στη Διοίκηση της Εταιρείας σε νομικής φύσεως ζητήματα.

20. Ενόψει των προπαρατεθέντων και, κατ' αρχάς, αναφορικά με το ζήτημα της αρμοδιότητας του Ν.Σ.Κ. επί του τεθέντος ερωτήματος, η εξέταση του οποίου κρίθηκε ότι πρέπει να προηγηθεί της όποιας άλλης εξέτασης, και σε σχέση με το πραγματικό που ιστορείται στο έγγραφο του ερωτήματος (ΓΔΟΔΥ/ΔΔΥ/1063/9.11.2021), το οποίο, και ως προεκτέθηκε, ως εκ του τίτλου του, αλλά και του υπό αυτού τεθέντος περιεχομένου, αφορά σε ερώτημα της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. προς το Ν.Σ.Κ., και όπως το πραγματικό αυτό εν συνεχεία διευκρινίστηκε με το από 1.7.2022 ενημερωτικό σημείωμα της Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. και διαβιβάστηκε με τα εκεί συνημμένα του από την ερωτώσα υπηρεσία του ΥψηΔ με το έγγραφο επανυποβολής του ερωτήματος (Α.Π.:35737 ΕΞ 2022/ΥΨΗΔ 1.9.2022), τούτο (πραγματικό) αφορούσε σε 4 αποχωρήσαντες, λόγω συνταξιοδότησης, υπαλλήλους της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε., οι οποίοι είχαν προσληφθεί από τον προηγούμενο φορέα (Κ.Η.Υ.Κ.Υ.). Για τους υπαλλήλους αυτούς προκύπτει ότι έχουν εκδοθεί, σύμφωνα με τα άρθρα 18 του ν.3607/2007 και 21 του Κανονισμού Εσωτερικής Οργάνωσης και Λειτουργίας της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. (αρμοδιότητες Διευθύνοντος Συμβούλου), καθώς και τα άρθρα 119-122 του αυτού Κανονισμού (λύση της υπαλληλικής σχέσης), τέσσερις (4) αποφάσεις της Διευθύνουσας Συμβούλου της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. (Δ/ση Διοικητικών Υπηρεσιών Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού) περί αποδοχής αιτήσεων παραίτησης και λύσεως της σχέσης εργασίας. Οι αποφάσεις αυτές της Διευθύνουσας Συμβούλου, η οποία είναι όργανο Διοίκησης της Εταιρείας και έχει τις αρμοδιότητες που στο νόμο και το Καταστατικό ορίζονται, είναι: i) η 179 με αρ. πρωτ. 4092/27.5.2020, ii) η 225 με αρ. πρωτ. 5639/21.7.2021, iii) η 272 με αρ. πρωτ. 7069/24.9.2020 και iv) η 324 με αρ. πρωτ. 8857/23.11.2020 (στην τελευταία μάλιστα αναφέρεται: «Η Πρόεδρος του Δ.Σ. & Διευθύνουσα Σύμβουλος») και είναι συνημμένες στο από 1.7.2022 Ενημερωτικό Σημείωμα της Δ/σης Διοικητικών Υπηρεσιών της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. που απεστάλη με το έγγραφο της επανυποβολής του ερωτήματος και για τις οποίες, εφόσον δεν αναφέρεται κάτι διαφορετικό, θεωρείται ως δεδομένο ότι αφορούν στους τέσσερις (4) αποχωρήσαντες υπαλλήλους που αναφέρονται στο εν αρχή έγγραφο του ερωτήματος. Από το πραγματικό προκύπτει, επίσης, ότι σε κάθε έναν από αυτούς τους τέσσερις υπαλλήλους καταβλήθηκε αποζημίωση 15.000€, με βάση το προβλεπόμενο

όριο του α.ν.173/1967⁵ (αντί του μεγαλύτερου ποσού των 15.924,40€, 18.825,02€, 22.147,10€ 18.758,40€, αντίστοιχα, που θα edικαιοúτο éκαστος χωρίς την εφαρμογή του ορίου).

21. Από τα ανωτέρω, πρωτίστως προκύπτει, ότι οι προαναφερόμενες αποφάσεις είναι πράξεις οργάνου της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. και όχι πράξεις του Υπουργού Επικρατείας (που προΐσταται του ΥΨηΔ και των φορέων που υπάγονται σε αυτό) ή άλλου αρμοδίου οργάνου του ΥΨηΔ. Από το σώμα των, ως άνω, αποφάσεων, προκύπτει, επίσης, ότι αυτές έχουν εκδοθεί χωρίς εμπλοκή του Υπουργού ή κάποιας Υπηρεσίας του ΥΨηΔ, το δε περιεχόμενό τους αφορά αποκλειστικά σε άσκηση θεσμοθετημένης αρμοδιότητας της Διευθύνουσας Συμβούλου της Εταιρείας, για την άσκηση της οποίας δεν προκύπτει ότι υφίσταται επέμβαση ή παρέμβαση, με την έννοια, είτε της συναρμοδιότητας, είτε της έγκρισης, του εποπτεύοντος την Εταιρεία Υπουργού. Περαιτέρω προκύπτει, ότι η Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. δια του αρμοδίου οργάνου της, αντιμετώπισε το εσωτερικό ζήτημα της καταβολής της αποζημίωσης στους αποχωρήσαντες τέσσερεις υπαλλήλους της σε χρόνο προ της υποβολής του ερωτήματός της, δεν αμφέβαλλε κατά τον κρίσιμο παρελθόντα χρόνο για το τι έπρεπε να καταβάλει, και, ήδη, έχει καταβάλει στους αποχωρήσαντες υπαλλήλους της αποζημίωση κατ' εφαρμογήν του ορίου του α.ν.173/1967, χωρίς μάλιστα, όπως προκύπτει και από το από 1.7.2022 ενημερωτικό σημείωμά της, να έχει υπάρξει οποιαδήποτε ανάκληση απόφασης.

⁵ Για την πληρότητα αναφέρεται, ότι οι ως άνω διατάξεις, του α.ν.173/1967 (άρθρο 2 παρ.2) του ν.3144/2003 (άρθρο 21 παρ.13) και του ν.δ/τος 618/1970 (άρθρο 1 παρ.1) και όπως αυτές έχουν ερμηνευθεί, ως εκ του σκοπού θεσπίσεώς τους, που προδήλως έγκειται στον περιορισμό, για λόγους γενικότερου συμφέροντος, των αποζημιώσεων μσθωτών για την οικονομική ανακούφιση του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των άλλων Οργανισμών και Επιχειρήσεων, περιλαμβανομένων και των επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας, δεδομένου ότι οι σχετικές δαπάνες επιβαρύνουν τελικώς τους φορολογούμενους ή το κόστος των παρεχομένων στους πολίτες υπηρεσιών, αποτελούν διατάξεις αναγκαστικού δικαίου με αμφιμερή ενέργεια, αφού τείνουν τελικά σε προστασία και των πολιτών, και υπερισχύουν γι' αυτό των ευνοϊκότερων όρων των Σ.Σ.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 7 παρ. 3 του ν. 1876/1990 (Ολ ΑΠ 20/2006, 10/1998, ΑΠ 1151/2021, ΑΠ 93/2021, ΑΠ 16/2021, ΑΠ 228/2019, ΑΠ 174/2019, ΑΠ 614/2018, ΑΠ 597/2017 ΑΠ 227/2016, 1621/2011, Γνμδ ΝΣΚ 169/2017, 295/2015, 294/2012, 468/2011, 345/2006). Οι επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας, έχοντας εξ ορισμού ως αντικείμενο την εξυπηρέτηση κοινωφελών σκοπών, για τους οποίους πρωτίστως ενδιαφέρεται το Κράτος, αποτελούν κατά κανόνα κατηγορία δημοσίων επιχειρήσεων, που ελέγχονται από το δημόσιο ή άλλα νομικά πρόσωπα ή οργανισμούς δημοσίου χαρακτήρα. Αποφασιστικό, όμως, στοιχείο για τον χαρακτηρισμό μιας επιχειρήσεως ως κοινής ωφέλειας δεν είναι η νομική μορφή ή ο φορέας της, ούτε το νομικό καθεστώς που διέπει την ίδρυση και λειτουργία της, αλλά η φύση των υπηρεσιών της, οι οποίες πρέπει να είναι ζωτικής σημασίας για την εξυπηρέτηση βασικών αναγκών του κοινωνικού συνόλου (Ολ ΑΠ 20/2006, ΑΠ 597/2017, 10/1998, 33-34/1997 Γνμδ ΝΣΚ 468/2011, 345/2006).

22. Περαιτέρω, καίτοι εξ αρχής, με το 234-1216/23.12.2021 έγγραφο προς την ερωτώσα/διαβιβάζουσα Υπηρεσία του ΥΨηΔ τέθηκαν ζητήματα που αφορούσαν στο ερώτημα και έχρηζαν διευκρίνισης/συμπλήρωσης⁶, παρά ταύτα, με την επανυποβολή του ερωτήματος, ούτε συγκεκριμένος προβληματισμός που απασχολεί τη Διοίκηση αναδείχθηκε, ούτε προκύπτει, αν η ερμηνεία που θα δοθεί με τη γνωμοδότηση στο ερώτημα της Η.Δι.Κ.Α. Α.Ε. με το συγκεκριμένο πραγματικό, θα τύχει εφαρμογής από αυτήν (Διοίκηση) στην άσκηση συγκεκριμένης αρμοδιότητάς της, ως εποπτεύουσας την Η.Δι.Κ.Α. Α.Ε., ούτε όμως και υπήρξε και θέση της Διοίκησης ότι το ερώτημα της Η.Δι.Κ.Α. Α.Ε. με το συγκεκριμένο πραγματικό αντίκρουζε ζήτημα γενικότερης σημασίας και ενδιαφέροντος. Συνεπώς, πέραν και του τίτλου του, το ερώτημα που επαναδιαβιβάσθηκε στο Ν.Σ.Κ. (έγγραφο με Α.Π.:35737 ΕΞ 2022/ΥΨηΔ 1.9.2022) εξακολουθεί, κατ' ουσίαν, να αποτελεί ερώτημα της προαναφερόμενης Εταιρείας για ζήτημα που δεν προβλέπεται επέμβαση (με την έννοια της διοικητικής εποπτείας που αναπτύχθηκε ανωτέρω) του υπογράφοντος το ερώτημα Υπουργού. Σε κάθε περίπτωση, δεν προσδιορίσθηκε, καίτοι ζητήθηκε, το είδος της εποπτικής αρμοδιότητας του ΥΨηΔ επί της εποπτευομένης Η.Δι.Κ.Α. Α.Ε. για το ζήτημα που εφέρετο να αφορά το ερώτημά της (συμπλήρωση ποσών αποζημίωσης αποχωρησάντων υπαλλήλων) και συνεπώς, δεν ενεργοποιείται η αρμοδιότητα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους για την έκδοση γνωμοδότησης επί του τεθέντος ερωτήματος, καθόσον αυτό δεν αφορά ή δεν προέκυψε ότι αφορά σε θέμα άσκησης εποπτείας του επί της εποπτευομένης Η.Δι.Κ.Α. Α.Ε. . Σε κάθε περίπτωση, η ερωτώσα Υπηρεσία του ΥΨηΔ, της οποίας η νομική υπηρεσία διεξάγεται από το Ν.Σ.Κ., δεν εξέφρασε δικό της προβληματισμό για την έννοια και το περιεχόμενο των συγκεκριμένων νομικών διατάξεων του ερωτήματος, των οποίων ζητείται η ερμηνεία από το Ν.Σ.Κ..

⁶ Κυρίως διότι, από το έγγραφο του ερωτήματος δεν προέκυπτε προβληματισμός, άλλως δεν προέκυπτε ευθέως και άμεσα ή, σε κάθε περίπτωση, δεν προέκυπτε με σαφήνεια προβληματισμός αυτής για την έννοια και το περιεχόμενο συγκεκριμένων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, τις οποίες κλήθηκε να ερμηνεύσει το ΝΣΚ, προκειμένου να την συνδράμει για να τις εφαρμόσει στο πλαίσιο της άσκησης συγκεκριμένης αρμοδιότητας, όπως και δεν προσδιορίζονταν, άλλως δεν προέκυπταν ειδικότερα στο έγγραφο του ερωτήματος, τα όρια και η έκταση, εντός του οικείου νομοθετικού πλαισίου, της εποπτικής αρμοδιότητας του ΥΨηΔ επί της εποπτευομένης Η.Δι.Κ.Α. Α.Ε. για το ζήτημα που εφέρετο να αφορά το ερώτημά της (ιδίως, διότι η υπόθεση στην ουσία της, εκ πρώτης όψεως εφέρετο να αφορά μόνον σε διαφορά αποζημιωτικών ποσών, μεταξύ αυτών που ήδη είχε καταβάλει η Η.Δι.Κ.Α. Α.Ε. σε αποχωρήσαντες υπαλλήλους της και των υψηλοτέρων που διεκδικούσαν οι υπάλληλοί της αυτοί, δίχως μάλιστα να προκύπτει ότι η καταβάλλουσα Η.Δι.Κ.Α. Α.Ε., κατά τον παρελθόντα χρόνο της καταβολής των αποζημιώσεων στους αποχωρήσαντες, αμφέβαλε ή άλλως πως προβληματίσθηκε για το ύψος των ποσών που έπρεπε να καταβάλει σ' αυτούς).

23. Επιπροσθέτως, και αναφορικά με το πραγματικό του ερωτήματος, ως αυτό είχε πριν τη συμπλήρωσή του και διευκρίνισή του από την Η.Δι.Κ.Α. Α.Ε. με τα οψιγενή έγγραφα της με αρ. πρωτ. 13498/11.11.2022 και 13962/23.11.2022, και επειδή, στο έγγραφο του ερωτήματος αναφερόταν ότι οι αποχωρήσαντες υπάλληλοι της Η.Δι.Κ.Α. Α.Ε. υπέβαλαν ερώτημα προς την εταιρεία σχετικά με το ύψος της αποζημίωσης που δικαιούνται λόγω της προαναφερθείσας διάταξης της παρ. 6 του άρθρου ογδούου ν.3607/2007 και της τυχόν συμπλήρωσης του καταβληθέντος σε αυτούς ποσού αποζημίωσης, με το έγγραφο για παροχή διευκρινίσεων (234-1216/23.12.2021), ζητήθηκε και η απάντηση της Η.Δι.Κ.Α. Α.Ε. επί του ερωτήματος και κυρίως, ζητήθηκε πληροφόρηση, εάν για το ερώτημα που υπεβλήθη, ζητήθηκε η συνδρομή των εχόντων την νομική εκπροσώπηση της Η.Δι.Κ.Α. Α.Ε., υπήρξε τοποθέτηση τούτων, και, σε καταφατική περίπτωση, να αποσταλεί και η απάντηση αυτή. Ζητήθηκε επίσης πληροφόρηση για το ζήτημα, εάν οι ενδιαφερόμενοι υπάλληλοι προσέβαλαν τις αποφάσεις/πράξεις, με τις οποίες τους χορηγήθηκε η αποζημίωση κατ' εφαρμογήν του ορίου του α.ν.173/1967, με κάποιο ενδικοφανές ή ένδικο βοήθημα, εάν υπήρχε κάποια προθεσμία για την προσβολή τους, κ.λπ. Συνημμένες στο, ως άνω, από 1.7.2022 ενημερωτικό σημείωμα της Η.Δι.Κ.Α. Α.Ε. διαβιβάσθηκαν και τέσσερις (4) επιστολές, τριών από τους τέσσερις υπαλλήλους που αφορούν οι αποφάσεις, με αιτήματα έγγραφης ενημέρωσής τους για ποσό αποζημίωσης λόγω συνταξιοδότησης, ενώ σχετικώς, στο ίδιο ενημερωτικό σημείωμα αναφέρεται ότι ούτε υπήρξε άσκηση οιοδήποτε ενδίκου βοηθήματος από πλευράς των εν λόγω υπαλλήλων σχετικά με το καταβληθέν σε αυτούς ποσό, πέραν των με αρ. πρωτ 1535/25.2.2021, 1638/1.3.2021, 1673/2.3.2021 και 2986/15.4.2021 επιστολών/αιτημάτων, που εστάλησαν στην εταιρεία και ότι, σε κάθε περίπτωση έχει παρέλθει χρονικό διάστημα πέραν του δμηνου τόσο από την αποχώρησή τους, όσον και από την καταβολή της αποζημίωσής τους (αποσβεστική προθεσμία άρθρου 6 παρ.2 του ν. 3198/1955 ⁷). Υπό τα δεδομένα

⁷ Η παρ.2 του άρθρου 6 του ν.3198/1955 (Α'98) : «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των περί καταγγελίας της σχέσεως εργασίας διατάξεων», έχει ως εξής: «2. Πάσα αξίωσις μισθωτού περί καταβολής ή συμπληρώσεως της κατά τον Ν. 2112/20, ως τροποποιήθη μεταγενεστέρως ή το Β.Δ. της 16/18 Ιουλ. 1920 αποζημιώσεως, τυγχάνει απαράδεκτος, εφ' όσον η σχετική αγωγή δεν εκoinοποιήθη εντός εξαμήνου αφ' ης κατέστη απαιτητή. Προκειμένου περί απαιτήσεων υφισταμένων κατά την έναρξιν της ισχύος του παρόντος η κατ' ανωτέρω προθεσμία άρχεται από της δημοσιεύσεως του παρόντος.».

αυτά, δύναται να λεχθεί και ότι το ερώτημα της Η.Δι.Κ.Α. Α.Ε. με το συγκεκριμένο πραγματικό που αφορά στους τέσσερεις υπαλλήλους της εστερείτο και αντικειμένου, άλλως τούτο έχει εξαντληθεί, αφού σύμφωνα με το άρθρο 279 του ΑΚ⁸, η πάροδος στην προκείμενη περίπτωση της αποσβεστικής προθεσμίας του άρθρου 6 παρ.2 του ν.3198/1955 (οριοθετούμενο από το νόμο χρονικό διάστημα), χωρίς ο ενδιαφερόμενος να προβεί στην άσκηση του δικαιώματος για την καταβολή ή τη συμπλήρωση της αποζημίωσης που στις διατάξεις αυτές προβλέπεται, επιφέρει αυτοδίκαιη απόσβεση του σχετικού δικαιώματός του⁹. Σε κάθε περίπτωση, και ανεξάρτητα και από το γεγονός, αν οι επιστολές αυτές των υπαλλήλων ενσαρκώνουν ακουστή και βάσιμη απαίτηση, αυτές απευθύνονται προς την Η.Δι.Κ.Α. Α.Ε. και όχι το Υπουργείο (Δημόσιο). Από την πλευρά αυτή, το πραγματικό του ερωτήματος, ως αυτό είχε αρχικά, εντοπιζόμενο στους τέσσερεις αποχωρήσαντες υπαλλήλους της Η.Δι.Κ.Α. Α.Ε, δεν αφορά ούτε και αναγνώριση απαίτησης κατά του Δημοσίου, για την οποία θα μπορούσε να ενεργοποιηθεί παραδεκτως αρμοδιότητα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (πρβλ. άρθρο 3 και άρθρο 4 περ.γ) του ν. 4831/2021), πέραν και του εύλογου προβληματισμού, ότι εξητείτο κατ' ουσίαν

⁸ Άρθρο 279 ΑΚ: «Στις περιπτώσεις που ο νόμος ή τα μέρη τάσσουν προθεσμία μέσα στην οποία πρέπει να ασκηθεί το δικαίωμα (αποσβεστική προθεσμία) εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις για την παραγραφή». Σύμφωνα με τον ορισμό, που συνοπτικότερα, περιέχεται στη εν λόγω διάταξη, αποσβεστική προθεσμία είναι η τασσόμενη από το νόμο ή τα μέρη προθεσμία (οριοθετούμενο χρονικό διάστημα), μέσα στην οποία πρέπει να ασκηθεί ένα δικαίωμα και μετά την παρέλευση της οποίας το δικαίωμα δεν ασκήθηκε αποσβέννυται. Η απώλεια δικαιώματος δεν δικαιολογείται κατ' ακρίβειαν από τη μη άσκησή του και δεν αποτελεί κύρωση για τη μη άσκηση. Η άσκηση του δικαιώματος είναι εξουσία και όχι υποχρέωση του δικαιούχου. Η αδράνεια του δικαιούχου με τη μορφή της παράλειψης άσκησης του δικαιώματος λειτουργεί στο επίπεδο των προϋποθέσεων της απόσβεσης και περιορίζεται στην υποστήριξη της νομοθετικής επιλογής, η άρση της εκκρεμότητας να αποβεί σε βάρος εκείνου που δεν μερίμνησε ικανοποιητικά για την εξυπηρέτηση των ικανοποιημένων με το δικαίωμά του συμφερόντων. Η παρέλευση της αποσβεστικής προθεσμίας συνεπάγεται τη ριζική επέμβαση στο μη ασκηθέν δικαίωμα, το οποίο αποσβέννυται και κατ' αρχήν δεν πορεί να στηρίξει ούτε ένσταση (ιδ. σε: Γεωργιάδης-Σταθόπουλος Αστικός Κώδικας, Γενικές Αρχές Τόμος ΙΒ, έκδοση Π.Ν. Σάκκουλας, Αθήνα 2016, υπό το άρθρο 279, συνδυαστικά από τους αριθμούς 1,2,7, 8 και 25).

⁹ Κατά πάγια νομολογία (ενδ.: ΑΠ 316/2020, 574/2018, 2028/2017, 200/2011) κάθε αξίωση του μισθωτού (εργαζομένου) για την καταβολή ή τη συμπλήρωση της αποζημίωσης που οφείλεται κατά το ν.2112/1920 ή το β.δ. της 10/18.7.1920, είναι απαράδεκτη, του απαράδεκτου λαμβανομένου υπόψη αυτεπαγγέλτως υπό του δικαστηρίου (άρθρο 280 ΑΚ), αν η σχετική αγωγή δεν κοινοποιηθεί εντός εξαμήνου, αφότου η αξίωση έγινε απαιτητή (άρθρο 6 παρ. 2 του ν. 3198/1955) - πρόκειται για εκ του νόμου τασσόμενη αποσβεστική προθεσμία, δι' ό και λαμβάνεται και αυτεπάγγελτα υπόψη από τα δικαστήρια-. Τέλος, η απόσβεση αυτή αποτελεί νόμιμη αιτία τυχόν πλουτισμού που προκύπτει για εκείνον που θα επιβαρυνόταν από την άσκηση του δικαιώματος [ιδ. σε ΕφΘεσσ 3210/2000 (Αρμ.2002,σελ.251) που κρίνει ότι δεν έχει αξίωση αδικαιολόγητου πλουτισμού αυτός που το δικαίωμά του υπέπεσε στην αποσβεστική προθεσμία της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν. 3198/1955].

γνωμοδότηση από το Ν.Σ.Κ. με αφορμή την ενημέρωση συνταξιούχων υπαλλήλων της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε., όταν η επί της ουσίας απάντηση προκύπτει από τα έγγραφα της που απεστάλησαν.

24. Ακολούθως, το εξεταζόμενο ερώτημα, ούτε υποβλήθηκε ως «γενικότερης σημασίας», ούτε ήταν «γενικότερης σημασίας» όταν αρχικώς υποβλήθηκε και στη συνέχεια επανυποβλήθηκε, αλλά ούτε και κατέστη στη συνέχεια, δια των με αρ. πρωτ. 13498/11.11.2022 και 13962/23.11.2022, συμπληρωματικού και διευκρινιστικού, αντίστοιχα, εγγράφων της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε., «γενικότερης σημασίας» από το γεγονός και μόνο ότι αυτό εφέρετο πλέον να αφορά όλους τους μεταφερθέντες από το Κ.Η.Υ.Κ.Υ. στην Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. υπαλλήλους και όχι μόνον τους 4 υπαλλήλους της, για τους οποίους είχε υποβληθεί αρχικά το ερώτημα. Για τον προσδιορισμό της έννοιας της «γενικότερης σημασίας» του υποβαλλόμενου ερωτήματος (άρθρο 8 παρ.1 εδ. ε) σε συνδυασμό με το άρθρο 7 παρ.1 εδ. β) του ν.4831/2021), κρίσιμο δεν είναι μόνο το ποσοτικό κριτήριο. Οι περιστάσεις που συνοδεύουν την κάθε περίπτωση δύναται να επιβάλλουν διαφορετική αντιμετώπιση και να απαιτούν την εξειδίκευση και άλλων κριτηρίων, καθώς και αιτιολόγηση γιατί ο εκάστοτε προβληματισμός αναδεικνύει ζήτημα «γενικότερης σημασίας», ικανό να θεμελιώσει την αρμοδιότητα του Σώματος. Έτι περαιτέρω, θα πρέπει να υπάρξει διάκριση, εάν το ερώτημα είναι γενικότερης σημασίας για αυτόν που το θέτει και εν προκειμένω για την Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. ή εάν η γενικότερη σημασία απορρέει από την ίδια τη φύση και το περιεχόμενο του υποβαλλόμενου ερωτήματος, δυνάμενο έτσι να έχει συνέπειες, πέραν του φορέα που υποβάλλει το ερώτημα και σε άλλους φορείς ή σε άλλους τομείς. Στην τελευταία περίπτωση, ερωτήματα με γενικότερο ενδιαφέρον, δύναται να θεωρηθούν αυτά που αφορούν ή ενδέχεται να αφορούν περισσότερες περιπτώσεις, μπορεί να απασχολούν ή να απασχολήσουν ευρύτερα φορείς του δημόσιου τομέα (Υπουργεία, Ν.Π.Δ.Δ., Ανεξάρτητες Αρχές κ.λπ.), των οποίων η νομική υποστήριξη ανήκει στο Ν.Σ.Κ., ή να έχουν γενικότερες συνέπειες για αυτά, ή οι άμεσες επιπτώσεις από την αντιμετώπισή τους να ενδιαφέρουν ολόκληρη την Επικράτεια, οπότε εναπόκειται στον αρμόδιο Υπουργό, κατά τη διακριτική του ευχέρεια, να απευθύνει σχετικό ερώτημα προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, έτσι, ώστε η γνωμοδότηση που θα εκδοθεί, μετά την αποδοχή της, και την, ως εκ τούτου, υποχρεωτικότητά της (άρθρο 9 παρ. 6 του ν.4831/2021), να τύχει ομοιόμορφης εφαρμογής (πρβλ. και σε Γνμδ Ν.Σ.Κ. 86/2022). Στην

υπό εξέταση περίπτωση, από την, κατά τα αμέσως ανωτέρω, συμπλήρωση και διευκρίνιση του Ιστορικού προέκυψε, ότι πριν τους τέσσερεις υπαλλήλους του αρχικού Ιστορικού, στους οποίους καταβλήθηκαν αποζημιώσεις με βάση τις διατάξεις του α.ν.173/1967 και του ν.δ/τος 618/1970, η Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. είχε καταβάλει αποζημιώσεις με βάση τις διατάξεις του ν.3607/2007. Προέκυψε, επίσης, ότι και μετά τους τέσσερεις υπαλλήλους (του αρχικού Ιστορικού) η Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. ενέμεινε στην καταβολή της μειωμένης αποζημίωσης. Περαιτέρω, και απουσία άλλης αιτιολογίας, διάταξης, απόφασης αρμοδίου οργάνου (ατομικού ή συλλογικού) της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε, ή γνωμοδότησης των εχόντων τη νομική εκπροσώπησή της για το επίμαχο ζήτημα, και με βάση το περιεχόμενο των εγγράφων της, θεωρείται ότι η μεταστροφή της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. στο θέμα του ύψους της καταβλητέας αποζημίωσης, εχώρησε βάσει του κριτηρίου της ένταξής της στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης. Το κριτήριο αυτό, αναδεικνύεται ως το κρίσιμο για τη διαφοροποίηση των ενεργειών της. Ακολουθώντας, για την καταβολή της επίμαχης αποζημίωσης, η οποία, και όπως προέκυψε, δεν συνιστά, ούτε μισθό, ούτε ασφαλιστική παροχή, στο με αριθμό 13498/11.11.2022 συμπληρωματικό του Ιστορικού έγγραφό της η Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. αναφέρει ότι τα ποσά αποζημίωσης των υπαλλήλων που θα αποχωρήσουν λόγω συνταξιοδότησης δεν θα βαρύνουν περαιτέρω τον τακτικό προϋπολογισμό, δεδομένου ότι τα έσοδα της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε., προέρχονται και από τις ετήσιες συμβάσεις με τους εξυπηρετούμενους φορείς.

25. Κατά τα ανωτέρω, η Εταιρεία διαφοροποίησε τη θέση της μετά την ένταξή της στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, καταβάλλοντας πλέον τη μειωμένη αποζημίωση στους αποχωρήσαντες υπαλλήλους της, δίχως να προκύπτει, αν, πριν την μειωμένη καταβολή, προβληματίστηκε για το τι έπρεπε εφεξής να καταβάλει. Πολύ δε περισσότερο δεν αναδεικνύεται συγκεκριμένος προβληματισμός της Εταιρείας για το τι έπρεπε να καταβάλει, πριν την ένταξή της στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης, αφού, ήδη, σε παρωχημένο χρόνο του ερωτήματος, κατέβαλε με βάση τις διατάξεις του ν.3607/2007. Πρωτίστως, λοιπόν, και εφόσον επρόκειτο για ζήτημα γενικότερης σημασίας για την Εταιρεία, θα ανεμένετο, το ζήτημα αυτό να είχε φιλτραριστεί μέσα από τα συλλογικά όργανα της Εταιρείας, πριν την έκδοση της όποιας πράξης, είτε επρόκειτο για την πράξη για καταβολή με βάση τις διατάξεις του ν.3607/2007, είτε για την πράξη για καταβολή της μειωμένης αποζημίωσης του α.ν. 173/1967, έτσι ώστε, και να αναδειχθεί η σοβαρότητα

του και η σημασία του και ενδεχομένως να δοθεί (εκ των προτέρων) η δυνατότητα στον εποπτεύοντα Υπουργό, καθώς και σε άλλους αρμόδιους υπουργούς, δια των εκπροσώπων τους, που μετέχουν στα συλλογικά όργανα της εταιρείας, να λάβουν θέση επί ενός, γενικότερης σημασίας ζητήματος της Εταιρείας. Τούτο δε αναγκαίως επιβαλλόταν να πραγματοποιηθεί πριν την λήψη απόφασης, και πόσο μάλλον πριν τη λήψη απόφασης, με την οποία διαφοροποιείται η προηγούμενη και έως εκείνη τη στιγμή θέση της Εταιρείας, με την υποβολή του ζητήματος από το έχον την αρμοδιότητα και την ευχέρεια να παραπέμψει μονομελές όργανο (Διευθύνων Σύμβουλος) στα αρμόδια συλλογικά όργανα της Εταιρείας και δη, στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, όπου μετέχουν όχι μόνον εκπρόσωποι του ΥΨΗΔ, αλλά και άλλων υπουργείων, μεταξύ αυτών και του Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και το οποίο, με τη σειρά του να παραπέμψει το γενικότερης σημασίας ζήτημα, εφόσον μάλιστα, υπήρχε και αποχρών προς τούτο λόγος, σχετικός με τα οικονομικά της εταιρείας, στη γενική συνέλευση της Εταιρείας, που αποτελεί το ανώτατο όργανό της (πρβλ. ανωτ. στο ν.3607/2007, συνδυαστικά τις διατάξεις των Άρθρων 7 και 8 παρ.1 και 2 του Άρθρου πέμπτου στο ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ, των Άρθρων 11,13,14 και 18 στο ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ). Η ύπαρξη πράξεων, στις οποίες δεν αναμειγνύεται ο εποπτεύων την εταιρεία Υπουργός, για καταβολή, τόσο με βάση τις διατάξεις του ν.3607/2007 σε αυτούς που αποχώρησαν πριν την ένταξη της εταιρείας στους Φορείς της Γενικής Κυβέρνησης (Φεβρουάριος 2020), όσο και με βάση τις διατάξεις του α.ν. 173/1967 και του ν.δ/τος 618/1970, χωρίς να έχει εν τω μεταξύ διατυπωθεί η θέση κάποιου άλλου συλλογικού οργάνου της εταιρείας αυτής, ή και η άποψη των εχόντων την νομική υποστήριξή της, αντιμάχεται τη λειτουργία της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. ως ανώνυμης εταιρείας.

26. Σε κάθε δε περίπτωση, με το συμπληρωματικό του Ιστορικού έγγραφό της (13498/11.11.2022), η Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. εστίασε και πάλιν μόνον στα καθ' εαυτήν, ήτοι στην ερμηνεία μίας διάταξης ενταγμένης στις μεταβατικές διατάξεις του νόμου της (ν.3607/2007) και η οποία διάταξη (Άρθρο όγδοο παρ.6) αφορά μόνον στην Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε., και αποκλειστικά σε συγκεκριμένη κατηγορία υπαλλήλων αυτής και δή, μόνον σε εκείνη την κατηγορία των υπαλλήλων της που προέρχονται από το Κ.Η.Υ.Κ.Υ., αναδεικνύοντας και εισφέροντας ως μόνο καινούριο στοιχείο, σε σχέση με τα αρχικά έγγραφα της, τον αριθμό των υπαλλήλων της που πρόκειται να αποχωρήσουν στο μέλλον

και που προέρχονται από το Κ.Η.Υ.Κ.Υ. (το σύνολο των υπαλλήλων δεν αναφέρεται). Επιπροσθέτως, και από μία άλλη οπτική, η γενική αναφορά της εταιρείας στο συμπληρωματικό της έγγραφο, ότι τα ποσά των αποζημιώσεων δεν θα βαρύνουν περαιτέρω τον τακτικό προϋπολογισμό, δεδομένου ότι τα έσοδά της προέρχονται και από τις ετήσιες συμβάσεις με τους εξυπηρετούμενους φορείς, στερεί τον χαρακτήρα «της γενικότερης σημασίας» από το ερώτημα, αναδεικνύοντας, έτι περαιτέρω, την αυτοτέλεια της Εταιρείας και εστιάζοντας στα ισχύοντα σε αυτήν. Τέλος, η αναφορά, στο ίδιο, ως άνω, έγγραφο, ότι η Διοίκηση της Εταιρείας οφείλει να γνωρίζει κατά την έκδοση της σχετικής διοικητικής πράξης, αν υφίσταται ή όχι όριο για την καταβολή αποζημίωσης στους προς συνταξιοδότηση υπαλλήλους της, όταν η ίδια και με δική της πρωτοβουλία έχει ήδη εκφραστεί, και δη διαφορετικά, με αφετηρία, το προ της ένταξής της στους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης διάστημα και το μετά από την ένταξη αυτήν, το δε ερώτημά της, που υποβλήθηκε μετά και από την εφαρμογή και των δύο εκδοχών, με πράξεις οργάνων της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε., δεν μπορεί να θεωρηθεί ως γενικότερης σημασίας κατά την έννοια του άρθρου 8 παρ.1 εδ. ε) σε συνδυασμό με το άρθρο 7 παρ.1 εδ. β) του ν.4831/2021.

27. Η γνώμη της **μειοψηφίας**, η οποία απαρτίστηκε από τον Πρόεδρο του Τμήματος Νικόλαο Δασκαλαντωνάκη, Αντιπρόεδρο Ν.Σ.Κ., και τα μέλη του Τμήματος Ελένη Πασαμιχάλη, Δημήτριο Κατωπόδη, Διονύσιο Κολοβό και Σταυρούλα Μπανάκου, Νομικούς Συμβούλους του Κράτους [ψήφοι πέντε (5)] δέχθηκε τα εξής:

Το υποβαλλόμενο ερώτημα είναι γενικότερης σημασίας και τούτο διότι: Στο άρθρο 8 παρ. 1 περ. ε) του Οργανισμού του Ν.Σ.Κ. (ν.4831/2021) προβλέπεται ότι το Ν.Σ.Κ. γνωμοδοτεί σε ερωτήματα των νομικών προσώπων των οποίων η νομική υποστήριξη δεν ανήκει σε αυτό, εφόσον τα ερωτήματα αυτά υποβάλλονται από τον εποπτεύοντα Υπουργό και αφορούν σε θέματα άσκησης ελέγχου και εποπτείας του στο νομικό πρόσωπο ή είναι γενικότερης σημασίας. Εν προκειμένω υποβάλλεται ερώτημα της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε., ήτοι νομικού προσώπου του οποίου η νομική υποστήριξη δεν ανήκει στο Ν.Σ.Κ., η υποβολή δε του ερωτήματος αυτού έγινε από τον Υπουργό Ψηφιακής Διακυβέρνησης, στον οποίον ανήκει, σύμφωνα με το άρθρο πρώτο παρ. 3 του ν. 3607/2007, όπως ισχύει, η εποπτεία και ο έλεγχος της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε., και συνεπώς συντρέχει η σχετική προϋπόθεση της προαναφερθείσας διάταξης του Οργανισμού του Ν.Σ.Κ., η οποία απαιτεί την υποβολή του ερωτήματος από τον «εποπτεύοντα Υπουργό» και όχι από τον Υπουργό που ασκεί

εποπτεία επί των συγκεκριμένων πράξεων του νομικού προσώπου, τις οποίες αφορά το εκάστοτε εξεταζόμενο ερώτημα. Περαιτέρω, το υποβληθέν ερώτημα είναι γενικότερης σημασίας κατά την έννοια της ίδιας διάταξης του Οργανισμού του Ν.Σ.Κ., επειδή δεν αφορά μόνο τις τέσσερις (4) περιπτώσεις εργαζομένων της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. που αποχώρησαν λόγω συνταξιοδότησης το έτος 2020 και μνημονεύονται στο υπ' αριθ. πρωτ. ΓΔΟΔΥ/ΔΔΥ/1063/9.11.2021 έγγραφο του ερωτήματος, αλλά αφορά όλους τους μεταφερθέντες από το Κ.Η.Υ.Κ.Υ στην Η.ΔΙ.Κ.Α Α.Ε. υπαλλήλους που αποχώρησαν ή θα αποχωρούν κάθε έτος λόγω συνταξιοδότησης. Επί του ζητήματος αυτού στο υπ' αριθ. πρωτ. 13498/11.11.2022 έγγραφο της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. αναφέρεται ότι το έτος 2021 αποχώρησε λόγω συνταξιοδότησης ένας (1) υπάλληλος, το έτος 2022 επρόκειτο να αποχωρήσουν δώδεκα (12) υπάλληλοι, το έτος 2023 θα αποχωρήσουν κατ' εκτίμηση έντεκα (11) υπάλληλοι, το έτος 2024 έξι (6), το 2025 οκτώ (8), το 2026 δέκα (10) κ.ο.κ.. Δεν προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου ο ακριβής αριθμός των περιπτώσεων αποχώρησης υπαλλήλων προερχόμενων από το Κ.Η.Υ.Κ.Υ, για την καταβλητέα στους οποίους αποζημίωση η Διοίκηση της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. οφείλει να γνωρίζει αν η αποζημίωση κατά νόμον περιορίζεται ή όχι από το όριο του άρθρου 2 παρ. 2 του α.ν. 173/1967, πλην όμως από κανένα στοιχείο δεν προκύπτει ότι ο αριθμός αυτός είναι μικρός. Επομένως, για το υποβληθέν γενικότερης σημασίας νομικό ερώτημα υφίσταται αρμοδιότητα του Ν.Σ.Κ. σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 1 ε) του Οργανισμού του.

Ο χαρακτήρας του ερωτήματος ως γενικότερης σημασίας επιτείνεται από το γεγονός ότι το ζήτημα της εφαρμογής ή μη των διατάξεων της παρ. 2 του άρθρου 2 του α.ν. 173/1967 στην αποζημίωση των υπαλλήλων των εκάστοτε νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή δημοσίων επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας έχει απασχολήσει επανειλημμένα τους αρμόδιους φορείς και έχει εκδοθεί αντίστοιχα σημαντική νομολογία προς επίλυσή του (Ολομ. ΑΠ 20/2006, 10/1998, ΑΠ 350/2019, 283/2006 κ.ά). Ως εκ τούτου, το υπό κρίση ερώτημα περί της εφαρμογής ή μη των ανωτέρω διατάξεων για τον προσδιορισμό του ύψους της αποζημίωσης στους αποχωρούντες, λόγω συνταξιοδότησης, προερχόμενους από το Κ.Η.Υ.Κ.Υ. υπαλλήλους της ανώνυμης εταιρείας, μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε., άπτεται θέματος που έχει γενικότερη σημασία, όσον αφορά στις προϋποθέσεις και στα κριτήρια εφαρμογής των διατάξεων τούτου, και συναφώς πρόκειται στο μέλλον, αντίστοιχα και κατ' αναλογία, να επηρεάσει, κατά το μάλλον ή ήττον, την

διαμόρφωση περαιτέρω κρίσεων για τον προσδιορισμό της καταβαλλόμενης αποζημίωσης των υπαλλήλων τόσο της Η.ΔΙ.Κ.Α. Α.Ε. όσο και ετέρων νομικών προσώπων. Κατόπιν τούτων, κατά τη γνώμη που μειοψήφησε, πρέπει να γίνει δεκτό ότι Ν.Σ.Κ. είναι αρμόδιο να επιληφθεί του υπό κρίση ερωτήματος.

Απάντηση

28. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ΄) γνωμοδοτεί, κατά πλειοψηφία, όπως το Τμήμα απέχει από την έκδοση γνωμοδότησης επί του τεθέντος ερωτήματος, καθόσον το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους δεν έχει αρμοδιότητα για την έκδοσή της.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 9.5.2023

Ο Πρόεδρος του Τμήματος

Η Εισηγήτρια

Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Σοφία Διαμαντοπούλου

Πάρεδρος ΝΣΚ